Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага [illegible] Камітэту Саветаў БССР.

10 год выданьня.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Леніскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз. Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не вяртаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Леніскай і Карла Маркса. Тэлефон № 214. (2-гі Дом Саветаў)

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible]

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible]

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: [illegible]

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА.

№ 180 (2669) Пятніца, 9-га жніўня 1929 г.

54 кр. «Савецкая Беларусь»
ОДЕССА, Пастера 13 [illegible]
Госуд. публичн. библ-ке.
студ. сънеж. адзін экз.

ГААГСКАЯ КАНФЭРЭНЦЫЯ.

У Гаазе пасьля доўгай падрыхтоўкі распачалася канфэрэнцыя. Канфэрэнцыя па словах яе кіраўнікоў мае мэтай «ліквідаваць вынікі вайны». Навакол склікаваньня канфэрэнцыі разгарнуліся спрэчкі паміж Францыяй і Англіяй—дзе быць, у Лёндане ці ў Парыжы, фактычна спрэчкі ішлі аб тым, хто павінен кіраваць—Англія ці Францыя. Нарэшце быў знойдзен кампраміс—выбрана „нэйтральная" Гаага.

Канфэрэнцыя сабралася, але да гэтага часу яшчэ невядома добра якія пытаньні будуць абгаварвацца. Праўда, францускае жаданьне абмежаваць канфэрэнцыю разборам пляну Юнга як відаць, ня зьдзейсьніцца. Пытаньне аб Рэйнскай вобласьці ўсё-ж такі будзе абгаварвацца. Разам з тым, нямецкі ўрад дамагаецца разбору пытаньня аб Саарскай вобласьці, але тут натыкаюцца на рашучы адпор з боку Францыі, якая моцна стаіць на сваёй пазіцыі. Згодна Вэрсальскаму дагавору ў Саарскай вобласьці павінен быць праведзен плебісцыт які вырашае прыналежнасьць гэтай вобласьці.

Што датычыцца Рэйнскае вобласьці, дык тут справа стаіць для Нямеччыны крыху лепш. Францускі ўрад, як відаць, павінен будзе згадзіцца вывесьці войска з Рэйнскае вобласьці. Па гэтаму пытаньню досыць рашучую пазіцыю займае Амэрыка, якая хоць і не афіцыйна, але досыць настойліва патрабуе ліквідаваць справу з акупацыяй. Ангельскі «рабочы» ўрад таксама выказваўся за спыненьне акупацыі. Але ў сваім першым выступленьні старшыня ангельскай дэлегацыі Сноўдэн абыйшоў гэтае пытаньне моўчкі. Францыя прапануе арганізаваць камісію, дзеля кантролю. Супроць гэтага рашуча выступае Нямеччына. Яна прапануе, каб камісія мела права толькі «канстатаваць» факты, а затым гэтыя факты могуць абмяркоўвацца звычайным дыплёматычным шляхам, ці ў франка-нямецкай згаджальнай камісіі, прадугледжанай лёкарнскімі дагаворамі, ці, нарэшце, у радзе Лігі Нацый.

Калі судзіць па заявах нямецкіх міністраў і нямецкага афіцыёзнага друку, дык у пытаньні аб кантрольнай камісіі Нямеччына ні ў якім выпадку не адступіць ад свайго пункту гледжаньня. Але калі гэткую-ж цьвёрдасьць пакажа і другі бок, дык можа стварыцца тупік, з якога вельмі цяжка будзе знайсьці выхад. Між тым, вельмі мажліва, што француская пазіцыя будзе непрымірымаю, хоць-бы таму, што францускі імпэрыялізм нагогул быў-бы рад сарваць вырашэньне пытаньня аб спыненьні акупацыі Рэйнскае вобласьці.

Нарэшце, ёсьць яшчэ адна вельмі істотная акалічнасьць, якая ставіць пад пагрозу лёс Гаагскай канфэрэнцыі. Гэта—пытаньне аб разьмеркаваньні рэпарацый. Як вядома, урад Макданальда лічыць, што ангельскі капітал „моцна пакрыўджан" плянам Юнга; ён мае намер заявіць шэраг пярэчаньняў супроць намечанага гэтым плянам разьмеркаваньня рэпарацый паміж дзяржавамі-крэдыторамі. Але што ён можа прапанаваць узамен? Павялічэньне рэпарацый, або зьмяншэньне долі іншых дзяржаў-крэдытораў у карысьць Англіі. У першым выпадку будзе ўпарта паўставаць супроць гэтага нямецкі капітал, у другім—паўстануць супроць гэтага Францыя, Бэльгія і Італія.

У гэтым пункце вельмі цяжка знайсьці пажаданы для ўсіх выхад. А калі ён ня будзе знойдзен, дык гэта значыць, што будзе сарвана ўся [illegible]рэнцыя, бо пры адсутнасьці згоды адносна пляну Юнга адпадуць і ўсе іншыя пытаньні.

На Гаагскай канфэрэнцыі можа і, бясспрэчна, будзе мець месца паўторная спроба ўцягненьня Нямеччыны ў антыамэрыканскі і антысавецкі блёкі. У даны момант яшчэ цяжка прадсказаць форму і разьмеры зьдзейсьненьня гэтых ідэй, якія маюць рэклямна-пацыфісцкі характар.

Савецкая грамадзкасьць будзе ўважліва сачыць за ходам канфэрэнцыі, адбіваючай ня толькі барацьбу ўнутры імпэрыялістычнага лягеру, але і спробы кансалідацыі антысавецкага фронту.

„МАЛЕНЬКІЯ" СУПЯРЭЧНАСЬЦІ НА ГААГСКАЙ КАНФЭРЭНЦЫІ

Сноўдэн абараняе інтарэсы ангельскіх банкіраў. „Пакрыўджаная" Англія ня можа больш уступаць.

БЭРЛІН, 7-8. 6-га адбылося першае дзелавое пасяджэньне Гаагскай канфэрэнцыі. Пасяджэньне было зачыненае. На пасяджэньні пастаноўлена скласьці прэзыдыум з прадстаўнікоў дзяржаў, якія склікалі канфэрэнцыю (г. зн. Англіі, Францыі, Нямеччыны, Бэльгіі, Італіі і Японіі).

Пасьля гэтага павінна было абгаварвацца пытаньне аб пазначэньні двух камісій—рэпарацыйнай і палітычнай, але Сноўдэн унёс прапанову распачаць спачатку агульныя спрэчкі аб пляне Юнга. Пры гэтым Сноўдэн, у прамове, якая цягнулася больш гадзіны, выказаў пункт гледжаньня ангельскага ўраду аб пляне Юнга.

Сноўдэн заявіў, што ангельскі ўрад згаджаецца з прадугледжанымі ў пляне Юнга разьмерамі як агульнай сумы нямецкага рэпарацыйнага доўга, так і гадовых рэпарацыйных плацяжоў. „Плян Юнга, сказаў Сноўдэн,—ня выходзіць за межы нямецкай платаздольнасьці. Англія таксама цалкам вітае адмену існаваўшага на падставе пляну Дауэса кантролю і аднаўленьне поўнага эканамічнага сувэрэнітэту Нямеччыны.

Але існуе тры пытаньні выклікаючыя цяжкасьці: пытаньне аб разьмеркаваньні рэпарацый паміж дзяржавамі-крэдыторамі пытаньне аб зьмене тэй прапорцыі разьмеркаваньня рэпарацый, якая была вызначана на канфэрэнцыі СПА: пытаньне з дастаўкай натурай. На пляну Юнга Францыя атрымлівае кожны год на 10.700 тысяч больш, [illegible] на 36.800 тысяч марак больш і Бэльгія на 12.200 тысяч марак больш, чымся раней, тады як Англія будзе атрымліваць на 48 мільёнаў марак менш. Парыская канфэрэнцыя экспэртаў ня мела ніякага права зьмяняць прапорцыю, вызначаную СПА. Таксама Вэрсальскі дагавор не дапушчае такіх зьмен. Англія змагаецца ў сучасны момант з гаспадарчымі цяжкасьцямі, а на сусьветным рынку Нямеччына моцна канкуруе з ёю. Англія ня можа прынесьці больш ахвяр, чымся яна ўжо прынесла».

Прамова Сноўдэна зрабіла вельмі вялікае ўражаньне, бо яна паказала, што Англія мае намер рашуча адстайваць свой пункт гледжаньня. Пасьля прамовы Сноўдэна канфэрэнцыя пастанавіла працягваць агульныя спрэчкі на ранішнім пасяджэньні ў сераду.

[illegible] мецкай дэлегацыі [illegible] лема [illegible] пляну Юнга.

Тыя [illegible] легацыя [illegible] рэйнскай [illegible] францу[illegible]ца ізаля[illegible] ад усіх [illegible] ліку і [illegible] і згрупа[illegible] на рэпар[illegible]

Повод[illegible] паколькі [illegible] Сноўдэн [illegible] мецкія [illegible] маюць [illegible] рэньні „[illegible] ма таксама [illegible]цыі. Нем[illegible]зы пойдуць [illegible] разьмерк[illegible] паміж са[illegible]

Зрыў „палітыкі ліквідацыі вайны".

ПАРЫЖ, 7-8. [illegible] Сноўдэна [illegible] пасьпех [illegible] назначаным поўнаму праваў пляна Юнга. Наўрад ці, аднак, водлуг думкі газэты, у задачы ўраду рабочай партыі ўваходзіць зрыў „палітыкі ліквідацыі вайны". Газэта папярэджвае Сноўдэна, што яму прыдзецца сустрэць дружнае процідзеяньне Францыі, Італіі, Бэльгіі, а таксама Японіі.

Аб Рэйнскай вобласьці „забыўся".

ГААГА, 7-8. У колах гаагскай канфэрэнцыі зварочваюць увагу на тое, што старшыня ангельскай дэлегацыі Сноўдэн зусім не закрануў у сваёй прамове пытаньня аб эвакуацыі Рэйнскае вобласьці, якая разглядаецца ня[illegible]

Падпіска на 3-ю пазыку індустрыялізацыі.

Куды больш чым на 100 проц.

[illegible]

Падпісаліся на 150-200 проц. заработку.

[illegible]

Заданьне выканалі.

[illegible]

Рабочыя „Эльводу"—на 18340 руб.

[illegible] 19000 руб., 200 чалавек сабралі падпіскі на пазыку на 18.340 руб.

Рабочыя базы Белдзяржстрою не адсталі.

Падпіска сярод рабочых цэнтральнай базы Белдзяржстрою прайшла з посьпехам. 84 чалавека сабралі падпіскі на 7385 руб. Многія падпісаліся больш чым на месячны заработак. Падпіска на пазыку ўжо афармлена ў галоўнай касе ашчаднасьці.

262 чалавекі на 21295 руб.

На абутковай фабрыцы скуранога трэсту працуе 294 рабочых, месячны заработак якіх складае 23000 руб. Пакуль што на 3-ю пазыку індустрыялізацыі падпісалася 262 чалавекі на суму ў 21295 р. Падпіска ўжо аформлена.

Падпіска працягваецца.

Рабочыя цаглянога заводу № 3 Белдзяржстрою добра адгукнуліся на заклік мясцкому прыняць актыўны ўдзел у рэалізацыі новай пазыкі індустрыялізацыі. З 60 рабочых на пазыку падпісаліся 24 чалавекі на 2605 руб. Падпіска працягваецца.

Заданьне выканаем.

На менскай фабрыцы мэблі працуе 83 рабочых. На пазыку падпісалася пакуль што толькі 54 чалавекі на 5205 руб. Падпіска працягваецца і рабочыя кажуць, што заданьне яны выканаюць поўнасьцю.

Трэба падцягнуцца.

Калектыў працаўнікоў Негарэлаўскай мытніцы ў ліку 9 асоб падпісаўся на новую пазыку ўсяго на 586 руб., што далёка не складае месячнага заработку.

Мы спадзяемся, што працаўнікі мытніцы падцягнуцца і дадуць падпіскі на ўсе 100 проц. заработнай платы.

Падпіска ў ВСНГБел.

[illegible]

Групком даў 8570 руб.

[illegible]

Полк—13000

[illegible]

На 150 проц. заработку.

[illegible]

На 200 проц. месячнага заработку.

Працаўнікі Даманавіцкага ўрачэбна-амбуляторнага пункту падпісаліся на 3-ю пазыку індустрыялізацыі ў разьмеры 2-х месячнага заработку і выклікаюць медыцынскіх працаўнікоў Калінкавіцкай раённай бальніцы.

* * *

Рабочыя заводу „Камунар" падпісаліся на 3-ю пазыку індустрыялізацыі звыш 20000 р. Некаторыя рабочыя падпісаліся на 200 працэнтаў свайго месячнага заробку.

* * *

Супрацоўнікі апарату „Белпапертрэсту", у колькасьці 51 чалавека падпісаліся на 3-ю пазыку індустрыялізацыі на 8390 р., што складае 121 процант месячнага заробку.

* * *

Калектыў супрацоўнікаў „Тэкстыльгандаль" у ліку 29 асоб падпісаліся на 3-ю пазыку індустрыялізацыі на 2875 рублёў. Падпіска прадаўжаецца.

* * *

Супрацоўнікі Белмыкаапэрацыі, у ліку 22 асоб падпісаліся на 3 пазыку індустрыялізацыі на 2105 р. Падпіска прадаўжаецца.

* * *

Працаўнікі Быхаўскага РВК Магілеўскае акругі, у ліку 25 асоб падпісаліся на 3-ю пазыку індустрыялізацыі на паўтарамесячны аклад сваёй пэнсіі (2015 руб.) і выклікаюць падпісацца на гэткую-ж суму супрацоўнікаў Шклоўскага, Чавускага, Клімавіцкага, Чэрыкаўскага РВК Магілеўскай акругі.

* * *

Супрацоўнікі кіраўніцтва трэсту Белдзяржбуд у ліку 42 асоб падпісаліся на 3-ю пазыку індустрыялізацыі на 11270 р.

НА ФРОНЦЕ КЛЯСАВЫХ БОЕК.

Барыкадныя баі румынскіх гарнякоў.

КАЛЯ СОТНІ ЗАБІТЫХ, НЕКАЛЬКІ СОТ РАНЕНЫХ.

ВЕНА, 7-8. Водлуг паведамленьня з Клаўзэнбурга [illegible]

[illegible]

„Дапамога" абодвым.

ЛЁНДАН, 7-8. [illegible] ецца, што прэм'ер і міністр працы спадзяюцца, што прадпрыемцы і рабочыя знойдуць магчымым аднавіць пе[illegible] калі яны пажадаюць. Прэм'ер таксама выказвае гатоўнасьць садзейнічаць ліквідацыі канфлікту.

ЗАБАСТОЎКА ПАРТАВЫХ РАБОЧЫХ.

НЬЮ-ЁРК, 7-8. Водлуг паведамленьняў з Буэнос-Айрэсу (Аргентына), забастоўка партовых рабочых у Розарыё скончылася. Пакуль што ня выяўлена, на якіх умовах рабочыя распачалі працу.

ПРАПАНОВУ АДХІЛІЛІ.

ЛЁНДАН, 7-8. Дэлегацкі сход тэкстыльных рабочых Манчэрстэра адмовіўся прыняць прапанову выканкому саюзу тэкстыльшчыкаў аб аднаўленьні перамоў з прадпрыемцамі.

ПАХОД СУПРОЦЬ КАМПАРТЫІ.

ПРАГА, 7-8. Заўзятая кампанія ўсяго друку супроць кампартыі ня спыняецца і пасьля чырвонага дню. Клерыкальныя газэты раюць ураду распачаць плянамерную ліквідацыю кампартыі.

ПАМЯЦІ САКО І ВАНЦЭЦІ.

НЬЮ-ЁРК, 8-8. Кампартыя мяркуе абвясьціць усеагульную забастоўку 23 жніўня ў дзень угодак пакараньня сьмерцю Сако і Ванцэці.

МЭКСТОН „ПРАПАВЕДУЕ".

ЛЁНДАН, 7-8. Лідэр незалежнай рабочай партыі Мэкстон на мітынгу ў летняй школе партыі ў Вэльвіне заявіў, што ўрад ня выконвае абяцаньняў афіцыйна зробленых рабочай партыяй перад выбарамі. Далей Мэкстон заявіў: справядлівасьць і здаровы сэнс патрабуе, каб рабочы ўрад разьдзяліў брытанскую імпэрыю на яе складаныя часткі і прадаставіў кожнай з іх поўнае самакіраўніцтва".

Калі Мэкстон скончыў яго спыталі, што-б ён зрабіў за два месяцы, калі-б быў прэм'ерам замест Макданальда. Ён адказаў, што ён правёў-бы мерапрыемствы для палегчаньня становішча беспрацоўных, прызнаў-бы СССР і абмяняўся з ім пасламі, аднавіў-бы першапачатковую субсыдыю на жыльлёвае будаўніцтва і неадкладна павысіў гранічны школьны ўзрост.

Бэрнард Шоу спытаў, ці зьяўляецца Мэкстон прыхільнікам энэргічнага ўмяшаньня ўраду ў тэкстыльны крызіс. Мэкстон адказаў, што ён лічыць больш рашучыя меры—сацыялізацыю гэтай галіны прамысловасьці на падставе закону аб надзвычайных паўнамоцтвах.

ЗМАГАНЬНЕ ПРАЦОЎНЫХ ПОЛЬШЧЫ

Мэталісты Верхняй Сілезіі напярэдадні вялікіх клясавых боек.

Над верхня-сілезкімі мэталістамі навісла пагроза новага зьніжэньня заработнай платы. І без таго гаспадары «Катавіцкага горназаводзкага акцыянэрнага таварыства», «Таварыства Бісмакркхютэ» і «Гішэ» за некалькі дзесяткаў злотых (злоты-20 кап.) у месяц выцягваюць з рабочых мільённыя дывідэнды. Залатое дно для капіталістаў і іх падручных. Верхняя Сілезія—сапраўды лагчына сьлёз для рабочых.

Усю цяжкасьць крызісу 1924 г. прадпрыемцы пераклалі на плечы рабочых. Замест ранейшага 8-гадзіннага рабочага дню, яны ўвялі 10-гадзінны. Яны разгрnamili рабочыя арганізацыі. А ўрад для падтрыманьня прадпрыемцаў сьпісаў ім 15 млн. злотых падатку.

Эксплёатацыя дасягнула шалёных разьмераў. Заводы літаральна зрабіліся рабаўласьніцкімі жывадзёрнямі па выцягваньню прыбыткаў. Завод „Бісмарк" даў у 1927 г. звыш 2600000 злотых чыстага прыбытку, а ў 1928 г. 5000000 злотых. Прыбыткі заводаў «Каралеўскі» і „Лаура" за тыя-ж 2 гады дасягнулі звыш 5000000 злотых, а акцыянэрнае таварыства «Гішэ», якому гэтыя заводы належаць, дало з 1918 г. -да сакавіка г. г. 10824000 злотых чыстага прыбытку.

Але апэтыты прадпрыемцаў усё яшчэ не заспакоены. Гэтымі днямі ўласьнікі мэталюргічных заводаў Верхняй Сілезіі пастанавілі зьнізіць зарплату яшчэ на 25 проц. Марачы аб новай „выгаднай камэрцыі" на рабочай сіле па прыкладу 1924 г., яны адначасова просяць урад зьнізіць падаткі і чыгуначныя тарыфы, прадаставіць цэлы шэраг новых ільгот і г. д. Верхня-сілезкіх мэталістаў чакае вельмі цяжкая барацьба. Яны будуць мець супроць сябе ня толькі капіталіста і паліцыю, але і польскіх сацыял-здраднікаў—ППС. Ужо зараз перад тварам надыходзячых падзей, лідэры ППС зьвярнуліся да жалезных і вугальных баронаў з заклікам ня крыўдзіць рабочых з пачуцьця «любви к отчизне».

Адзіным абаронцам рабочых зьяўляецца кампартыя Польшчы, якая з глыбокага падпольля, ня гледзячы на дзікі тэрор, кіруе барацьбой працоўных за палепшаньне ўмоў жыцьця, і павядзе пралетарыят у рашучы бой за пізрынуцьце фашысцкай дыктатуры.

НОВЫЯ ЗАБАСТОЎКІ

ВАРШАВА, 5-8. У раёне Бельска (Цяшынскае селішча), абвешчана ўсеагульная забастоўка для падтрыманьня рабочых-мэталістаў Бельскай акругі, ахопленых лёкаўтам. Забастоўка ў першую чаргу ахопіць тэкстыльную і лясную прамысловасьць. Спроба арбітража не дала вынікаў.

* * *

Сельска-гаспадарчыя забастоўкі на Заходняй Украіне пашыраюцца. Апроч Львоўскага ваяводзтва, забастоўка ахапіла ваяводзтва Тарнопальскае. У цэлым шэрагу паветаў адбываюцца новыя сутычкі бастуючых з штрэйкбрэхерамі, ячія знаходзяцца пад аховай паліцыі. Усюды праводзяцца масавыя арышты бастуючых, настрой якіх, водлуг паведамленьня прэсы, вельмі бадзёры.

Як Японія рыхтуецца да „разбраеньня"

ТОКІЁ, 4. „Ниці-Ниці" заяўляе ў перадавым артыкуле, што на канфэрэнцыі па пытаньні аб абмежаваньні марскіх узбраеньняў „ад Японіі будзе залежыць чыя чашка вагі пераця́гне ангельская, ці амэрыканская". Газэта гаворыць, што Японія павінна выкарыстаць гэта, каб дамагчыся сапраўднага скарачэньня марскіх узбраеньняў.

Водлуг вестак, японскія марскія колы маюць намер дамагацца ўстанаўленьня прапорцыі паміж ангельскімі, амэрыканскімі і японскімі марскімі сіламі ў адносінах 10:10:7, замест устаноўленай на Вашынгтонскай канфэрэнцыі прапорцыі 5:5:3.

Разгалосьсі ў лягеры пілсудчыкаў.

ВАРШАВА, 5-8. Маршал Пілсудзкі выехаў у водпуск на віленскі курорт Друскенікі. У палітычных колах адзначаюць, што ў зьвязку з неабходнасьцю бязупыннага лячэньня і адпачынку, Пілсудзкі на зьезьдзе легіянэраў прысутнічаць ня будзе. Прадстаўніком Пілсудзкага на зьезьдзе будзе генэрал Рыдз-Сьміглы.

Неафіцыйная частка зьезду легіянэраў абяцае быць вельмі бурнай, бо на зьезьдзе будзе барацьба двух груп. На чале аднэй з іх стаіць звольнены нядаўна ў адстаўку міністр пошт і тэлеграфаў Мэдзінскі. У палітычных колах у зьвязку з набліжэньнем канца адпускнога сэзону зноў упарта гавораць аб будучай адстаўцы прэм'ера Сьвітальскага. Сьвітальскі варочаецца з Біарыцца не раней 15 жніўня.

АБГАВАРЫЦЬ НА СХОДАХ.

Цэнтральнае праўленьне саюзу с.-г. і лясных рабочых зьвярнулася з лістом да ўсіх сяброў саюзу па пытаньню аб 3-яй пазыкі індустрыялізацыі, у якой гаворыцца:

— На перашкоды капіталістых усіх краін, а таксама кулакоў, нэпманаў унутры нашай краіны адкажам дапамогай дзяржаве сваімі сродкамі, шляхам пазыкі.

— С.-г. рабочыя Беларусі праявілі сваю клясавую сьвядомасьць і, у парадку масавай самадзейнасьці, шырока разгарнулі папярэдную падпіску на 3-ю пазыку. Зараз мы павінны паглыбіць работу па далейшаму разгортваньню самадзейнасьці вясковых пралетарыяў і ўцягнуць у гэта шырокія колы працоўнага сялянства.

Пытаньне аб 3-ай пазыкі, аб яе значэньні і ўмовах падпіскі неабходна абгаварыць на шырокіх сходах рабочых, лясьнікоў, батракоў і спэцыялістых.

Нізавыя арганізацыі павінны своечасова забясьпечыць чырвоныя куткі і клюбы належнай літэратурай і плякатамі, неабходна арганізаваць у культустановах сыстэматычную работу па растлумачэньні сутнасьці і значэньні пазыкі.

Пры культустановах трэба адчыніць сталы даведак па пытаньнях пазык.

— Усю работу—гаворыцца ў канцы—трэба праводзіць пад лёзунгам:

— Ня менш 100 проц. месячнага заробку с.-г. і лясных рабочых на індустрыялізацыю краіны.

КРЫЗІС КААЛІЦЫІ.

Аб крызісе латвійскага ўраду гавораць ужо тыдні тры. Чакалі, што кааліцыйная нарада, якая адбылася 30 ліпеня таксама будзе рашаючай дзеля ўраду. На парадку дню нарады стаялі такія пытаньні, як асыгнаваньне ўрадам 4.900 лат на аднаўленьне падарванага помніка ляндэсвэрыстаў прадастаўленьне банку сялянскага саюзу—«Уніён Банку» крэдыту ў 2 з паловай млн. лат. пытаньне аб пасьляховай рэарганізацыі бальнічных кас і інш. Аднак, у першыя дні пасьля канфэрэнцыі, друк паведамляў, што разгалосьсе зьліквідавана. Фашысцкая «Латвіс» нават пісала, што „кааліцыя нічога не пагражае".

Сёньня становішча рэзка зьмянілася. Уся прэса загаварыла аб няўхільнасьці ўрадавага крызісу. Прычынай таму паслужылі такія абставіны: пытаньне аб ляндэсвэрыстах і распачатая ў тэрміновым парадку вайсковым міністрам рэарганізацыя арміі.

Учора ў дэмакратычнай газэце „Яунакас Зініяс" паявілася шырокая адозва супроць прывілей ляндэсвэрыстаў, якая падпісана рознымі грамадзкімі і палітычнымі групамі цэнтру, у тым ліку і кааліцыйнай фракцыяй сойму—дэмакратычным цэнтрам. Гэта адозва ў рэзкім тоне нападае ня толькі на ляндэсвэрыстаў, якія ваявалі супроць нацыянальнай латвійскай арміі ў 1919 годзе, але і на ўдзельнікаў кааліцыі—бэргістаў і сялянскі саюз. У адозьве гаворыцца: „Нікому ніколі не магло прыйсьці ў галаву, што ў Латвіі будзе такі латыскі ўрад, які паставіць помнік ляндэсвэру. Пазіцыя ляндэсвэра ў Латвіі і стаячыя за ляндэсвэрыстамі палітычныя сілы настолькі ўзмацніліся пры сучасным урадзе, што перайшлі ў цьвёрдае наступленьне на дэмакратычны лад. Ужо раней баронства вяло атакі на дэмакрасыю ў Латвіі, ды гэтыя атакі былі адбіты, праўда, толькі ў галіне аграрнай рэформе. Але тое, што адбылося ў апошнія дні ў пытаньні аб ляндэсвэрыстах, гэта—сімптоматычны паказальнік палітыкі сучаснага ўраду. Урад параўнаў ляндэвэрыстаў да барацьбітоў за волю Латвіі і тым самым кінуў выклік гэтым барацьбітом. Паводзіны бэргістаў і правадыроў сялянскага саюзу, аднак, не зьяўляюцца раптоўнымі, з прычыны таго, што гэтыя групы ўжо ў мінулым стаялі на баку баронаў. І зараз абаронцы сялянскага саюзу зноў сьпяшаюцца на дапамогу баронаў. Ванцом клапатлівасьці аб баронах зьяўляецца прыраўненьне ляндэсвэрыстаў у правох да латвійскіх нацыянальных барацьбітоў. Гэта—ганьба для ўсёй Латвіі, якую зараз павінен паправіць сам народ сваім выступленьнем.

Большасьць кааліцыі стала на бок ляндсвэру. Да зьвяршыцца воля народу, няхай народ сваім галасаваньнем пакажа, што ён процi гэткай палітыкі ўраду".

Гэта адозва паявілася ў сувязі з надыходзячым між 4 і 21 жніўня зборам подпісаў пад законапраэкт аб адмене прывілей ляндэсвэрыстам у галіне надзелу зямлёй. Законапраэкт у свой час быў распрацаваны Цэнтральным Праўленьнем Саюзаў дэмабілізаваных з арміі. Вакол гэтага законапраэкту аб'ядналіся ўсе апазыцыйныя соймавыя партыі і цяпер праз цэнтральную выбарчую камісію прапануецца выбаршчыкам як па папярэдні подпіс. Па канстытуцыі законапраэкт наступіць на народнае галасаваньне, калі пад ім перад тым будзе сабрана 10 проц. подпісаў усяго ліку выбаршчыкаў, г. зн. 110 тысяч подпісаў.

Кааліцыйная партыя—дэмакратычны цэнтр, якая яшчэ ня мае поўнага пункту гледжаньня на гэта пытаньне ў час кааліцыйнай нарады 30-га ліпеня, зараз таксама далучылася да законапраэкту.

Сёньня орган дэмцэнтру „Цэнтра Бало" паведамляе, што ЦК партыі ўчора параіў актыўна падтрымліваць законапраэкт і заклікаць насельніцтва да галасаваньня за яго.

Сёньня лідэр новагаспадароў групы Блоднэека дэпутат Эгліт заявіў, што новагаспадары таксама парашылі падтрымаць законапраэкт. Гэткім чынам, з сучаснай кааліцыі 11 дэпутатаў (7 дэпутатаў блёку прагрэсыўнага цэнтру і 4 дэпутаты групы Блоднэека) у пытаньні аб ляндсвэрыстых выступілі супроць кааліцыі.

Але ня толькі пытаньне аб ляндэсвэрыстах уносіць у кааліцыю раскол. Асабліваe абурэньне выклікаў падпісаны вайсковым міністрам, два гады таму назад, праэкт аб рэарганізацыі арміі. Тут узьняліся ня толькі апазіцыйныя партыі, але і частка кааліцыйных—тыя-ж новагаспадары і прагрэсыўны блёк цэнтру. Выяўляецца, што вайсковы міністр Азольс падпісаў праэкт аб рэарганізацыі арміі ня толькі бяз ведама соймавай камісіі па вайсковым справам, але і без канчатковай санкцыі прэзыдэнта Земгальса. Мала гэтага, праэкт быў падпісан так пасьпяхова, што з ім не пасьпелі як сьлед пазнаёміцца нават камандуючы арміяй генэрал Пэнікіс і начальнік штабу генэрал Калейс. Газэты „Педэя Брыдзі", «Янукас Зініяс», „Сацыялдэмократс", „Цэнтра Бало" і орган новагаспадароў «Латвія» сьцьвярджаюць, што вайсковы міністр Азольс загадаў генэралам Пэнэкісу і Калейсу даць свае подпісы пад праэктам. Генэралы далі свае подпісы, але адначасова з гэтым падалі заяву з тлумачэньнем, што яны супроць законапраэкту. Яшчэ вясной камісія па вайсковым справам сойму прызнала законапраэкт немэтазгодным і прапанавала вайсковаму міністру ні ў якім разе не ажыцьцяўляць без санкцыі сойму. Тое самае заявіў прэзыдэнт Зэмгальс наведаўшай яго дэлегацыі с.-д.—дэпутатаў Лейіншу і Більманісу. Акрамя гэтага прэзыдэнт зазначыў, што пакуль ён на пасадзе, ён не дазволіць каб у арміі мела месца зьвядзеньне асабістых рахункаў з прагрэсыўнымі афіцэрамі, якія думаюць інакш, чымся генэрал Радзіньш (фашыст).

Зусім відавочна, што нацыянальны блёк у асобе вайсковага міністра Азольса пад сьцягам рэарганізацыі арміі распачаў перагрупоўку вышэйшага кіруючага каманднага складу ў мэтах узмацненьня свайго ўплыву. „Сацыялдэмакратс" проста называе гэту рэарганізацыю «фашысцкім пераваротам у арміі".

Рэарганізацыя гэта хіліцца да наступнага: зьліваюцца галоўны штаб і штаб камандуючага арміяй, узмац[illegible] разьведчы апарат арміі, за[illegible] новая пасада начальніка авіа[illegible] і праводзяцца нязначныя зьмены ў гаспадарчым апараце арміі. Камісія-ж па вайсковых справах сойму прапанавала Азольсу ўзмацніць якраз гаспадарчы апарат арміі і скасаваць разьведчую службу, паколькі ёсьць палітупраўленьне. Вайсковы міністр Азольс зрабіў наадварот, ня лічачыся з дырэктывамі сойму.

Міністр-прэзыдэнт Цэльмінш у гутарцы з працаўніком «Сёньня» сказаў што крок дэмакратычнага цэнтру для яго зусім нечаканасьць. Цэльмінш мяркуе, што астатнім кааліцыйным фракцыям прыдзецца заняць пазыцыю ў гэтым пытаньні. На гэта дэмцэнтр у сваёй „Цэнтра Бало" адказвае: „Нас не запужаюць. Немцы пагражаюць выхадам з калёніі. Няхай. Мы павінны стаць на абарону інтарэсаў латыскага народу". Сац.-дэмакраты лічаць, што зараз ужо няўхільна паўстае пытаньне аб скліканьні надзвычайнай сэсіі сойму. Калі сац.-дэм. будуць настойваць на скліканьні надзвычайнай сэсіі, дык яна адбудзецца ў сярэдзіне жніўня і на ёй вырашыцца лёс ураду Цэльмінша.

Якая кааліцыя прыдзе на зьмену габінэту Цэльмінша, зараз гадаць цяжка. У палітычных колах мяркуюць што гэта будзе ня левая кааліцыя.

А. Лапінас.

Вакол савецка-кітайскага канфлікту.

Адхіляюць савецкія прапановы.

ТОКІЁ, 6-8. «Цзі-Цзі» паведамляе з Нанкіну, што міністэрства замежных спраў нанкінскага ўраду пастанавіла адхіліць патрабаваньне савецкага ўраду аб аднаўленьні савецкіх супрацоўнікаў УК чыгункі і жадае распачаць перамовы бяз гэтай папярэдняй умовы.

Хлусьня аб „перамовах".

ЧЫТА, 5-8. Водлуг вестак кітайскіх і японскіх газэт у Харбін 6 жніўня з Манчжурыі прыяжджае былы даверанны ў справах кітайскай рэспублікі ў СССР Чжан-Шао-Ян „для вядзеньня перамоў з СССР у зьвязку з апошнімі падзеямі на У.-К. чыгунцы".

* * *

ТОКІЁ, 6-8. Паводле паведамленьня ўсяго друку з Харбіна, там чакаюць, што прыбыўшы ў Харбін Чжан-Шао-Ян адновіць перамовы з савецкімі прадстаўнікамі. Водлуг гэтых паведамленьняў у Харбіне чакаюць, што т. Серабракоў, які прыбыў у Даулію, хутка прыбудзе на станцыю Манчжурыя для перамоў.

Па зробленых ТАСС даведках т. Серабракоў знаходзіцца ў Маскве і нікуды ні для якіх перамоў з кітайскімі прадстаўнікамі не выяжджаў.

НАРАДА МІНІСТРАЎ.

ТОКІЁ, 6-8. Міністр шляхоў зносін нанкінскага ўраду Чун-Фо выехаў 7-га ў Пэйпін. Чун-Фо ў Мукдэне меў нараду з Чжан-Сюэ-Лянам.

Японскі „нэйтралітэт".

ТОКІЁ, 6-8. Японскі пасланьнік у Кітаі Іёшызава, ад'яжджаючы з Пэйпіна ў Шанхай заявіў прадстаўнікам друку, што Японія ні пры якіх умовах не намерана ўмешвацца ў канфлікт на УК чыгунцы, незалежна ад таго, ці будуць весьціся непасрэдныя перамовы паміж СССР і Кітаем.

Канфэрэнцыя вайскоўцаў.

ШАНХАЙ, 6-8. У Нанкіне адчынілася новая канфэрэнцыя вайсковых лідэраў для абмеркаваньня пытаньняў, зьвязаных з дэмабілізацыяй арміі і з распрацоўкай адзінага дзяржаўнага бюджэту. Атрыманы весткі, што міністр фінансаў нанкінскага ўраду Сун-Цзэ-Вэн падаў у адстаўку, бо канфэрэнцыя адхіліла распрацаваны ім праэкт дзяржаўнага бюджэту.

Звальняюць з больніц.

ТОКІЁ, 4-8. Кітайскі гарадзкі галава Харбіну звольніў усіх савецкіх грамадзян, служыўшых у гарадзкой больніцы, якая знаходзіцца ў веданьні харбінскай гарадзкой управы. Звальненьне матывавана тым, што „нязручна мець зараз савецкіх падданых на службе ў установах гарадзкой управы".

Яшчэ адна група нашых працаўнікоў.

ЧЫТА, 5-8. Учора з Харбіну выехала група савецкіх працаўнікоў, звольненых з дарогі ў апошнія дні ў колькасьці больш 100 чал. Перадача вагону на тэрыторыю СССР адбылася 4 жніўня. Прыезду савецкіх працаўнікоў ў Чыту чакаюць гэтымі днямі.

„Крылья Советов" у Варшаве.

БЭРЛІН, 6-8. У гутарцы з спэцкорам ТАСС аб эўропейскім пералёце «Крылья Советов" лётчык тав. Громаў сказаў: «мы пакрылі 44 лётных гадзіны адлегласьці 7.272 кілёмэтры, г. зн. самалёт паказаў сярэднюю хуткасьць 166 кілёмэтраў у гадзіну. Розныя афіцыйныя прадстаўнікі чужаземных афіцыйных колаў заявілі мне, што гэтыя вынікі вельмі спрыяючыя.

Начальнік лёнданскага аэрапорта, які асабліва адзначыў нашы лётныя дасягненьні, падкрэсьліў, што яшчэ ні адзін чужаземны самалёт не дабіўся гэткіх вынікаў на такой адлегласьці і пры такой нагрузцы, якую меў самалёт „Крылья Советов".

Трэба адзначыць, што наш пералёт не праследуе ніякіх рэкордных мэтаў. Этап Бэрлін Масква я мяркую пакрыць у 10 лётных гадзін з пасадкаю ў Варшаве».

* * *

БЭРЛІН, 6-8. Вылёт самалёта „Крылья Советов". у Варшаву назначан на сераду. У Маскву самалёт прыбудзе ў чацьвер.

* * *

ВАРШАВА, 7-8. Самалёт «Крылья Советов» зьнізіўся на аэрадроме, праляцеўшы 514 кілёмэтраў ад Бэрліну ў працягу 3 гадзін. Самалёт сустрэлі прадстаўнікі польскай авіяцыі і савецкая калёнія на чале з даверанным у справах СССР т. Кацюбінскім. Адлёт у Маскву назначан на 8 жніўня.

ВЕСТКІ АДУСЮЛЬ.

Дэлегацыя ад працоўных.

МАСКВА, 7-8. УсеЦСПС атрыманы весткі, што абраная ў Польшчы на масавых гарадзкіх і сельскіх сходах рабоча-сялянская дэлегацыя прыедзе ў СССР. У склад дэлегацыі ўваходзяць таксама прадстаўнікі рабочых і сялян Заходняй Украіны і Беларусі.

На 20 мільёнаў франкаў.

НЬЮ-ЁРК, 7-8. Закупкі амгандлю за ліпень месяц складаюць суму звыш 20 мільёнаў франкаў. Гэта рэкордная месячная сума закупак амгандлю, перавышаючая суму закупак за ўвесь фінансавы 1925-26 г.

Жутная катастрофа.

ТОКІЁ, 6-8. Водлуг апошніх афіцыйных вестак у час выбуху ў вугальнай капальні Касынай на высьпе Хатаіта ў капальні знаходзілася 84 рабочыя. Да гэтага часу 5 чал. удалося дастаць жывымі; апроч таго, адкапана 20 трупаў. На адратаваньне рэшты няма надзеі. Вакол капальні зьбіраюцца натоўпы сваякоў загінуўшых. Адбываюцца вельмі цяжкія сцэны.

„Прыма" перакінуўся.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 5-8. У Фінскай затоцы перакінуўся рыскі грузавы параход „Прыма", які ішоў з грузам лесу з Выбаргу. Каманда параходу загінула. Прыбыўшае на месца аварыі ратаўнічае судно знайшло труп аднаго марака. Параход носіцца па хвалях.

Гандлёвая сувязь з Эстоніяй.

РЭВЕЛЬ, 6-8 З поводу прыезду ў Эстонію дэлегацыі Наркамгандлю, Эстонска-савецкая гандлёвая палата наладзіла вечар з дакладамі эстонскіх дзеячоў аб становішчы прамысловасьці ў Эстоніі, а таксама другі вечар, на якім члены дэлегацыі дзяліліся ўражаньнямі, якія на іх зрабіў агляд шэрагу фабрык і заводаў.

Выбух у капальні.

ТОКІЁ,5-8. У вугальнай капальні Касінай на высьпе Хатаіта здарыўся вельмі моцны выбух, у момант, калі пад зямлёю знаходзіліся 83 рабочыя. Да гэтага часу ўдалося адкапаць 14 чалавек з якіх адратавана толькі 4. Ратаўнічыя партыі працуюць вельмі сьпешна, але мала надзей на адратаваньне рэшты 69 гарнякоў.

Аб пакце Келёга.

ВАШЫНГТОН, 5-8. Міністэрства Замежных Спраў Паўночна-Амэрыканскіх Злучаных Штатаў рассылае ўсім удзельнікам пакту Келёга копіі ратыфікацыйных грамат пакта. Савецкаму ўраду копіі будуць уручаны праз французскі ўрад.

Трагічны выпадак.

ПАРЫЖ, 5-8. На Міжнародных спаборніцтвах у Францыі ў Орлі разьбіўся на сьмерць нямецкі лётчык-канструктар Гофман.

НЕ ПАЎТАРАЙ ПАМЫЛАК МІНУЛАЙ ХЛЕБАЗАГАТОЎЧАЙ КАМПАНІІ.

У бліжэйшым часе ў БССР пачынаецца новая хлебазагатоўчая кампанія. У час кампаніі мы павінны пакончыць з думкай, якая назіраецца ў частцы працаўнікоў загатоўчага апарату, што ў Беларусі, як у раёне спажываючым, хлебазагатоўкі ня іграюць вялікай ролі.

Гэта думка зьяўляецца глыбока памылковай і нават небясьпечнай. За мінулую кампанію намі было загатоўлена да 4000000 пуд., або 30 проц. агульнай колькасьці хлеба, патрэбнай для выдаткаваньня ў плянавым парадку. У надыходзячую кампанію мяркуецца загатовіць 6 мільёнаў пудоў. Можна з упэўненасьцю сказаць, што толькі дзякуючы пасьпяховаму выкананьню ўласных загатовак, нам удалася здавальняюча справіцца са справай снабжэньня працоўных гарадоў і асабліва сялянскай беднаты. На наступны год, ня гледзячы на здавальняючыя віды на ўраджай па ўсяму Саюзу, перад кожным раёнам, нават і спажываючым, застаецца ва ўсёй шырацы задача—максымальна забясьпечыць загатоўкі з уласных рэсурсаў раёну.

У кампанію мінулага году райвыканкомы і сельсаветы недастаткова ўдзельнічалі ў ёй, пляны складаліся толькі па загатоўчых арганізацыях, а не па сельсаветах. Адсутнасьць пляну часта прыводзіла да таго, што сельсавет ня быў адказным за канкрэтнае заданьне па загатоўках. Вось чаму ня былі поўнасьцю ўцягнуты ў загатоўку бядняцка-серадняцкія масы вёскі. Ня быў належным чынам забясьпечан грамадзкі націск на кулацкую частку вёскі, каб апошняя свае лішкі хлеба здавала дзяржаве, а кулацтва гэтым карысталася, спэкулюючы на хлебных цяжкасьцях у краіне і прадавала хлеб па 7-9 руб.

Кулак трымаў хлеб да вясны, разважаючы, што цана дойдзе да 20 р., але прынятыя ўрадам мерапрыемствы і віды на ўраджай папудзілі кулака ў летнія месяцы вывазіць хлеб па больш танных цэнах, чымся вясной. Толькі па віне кулака мы ня мелі магчымасьці поўнасьцю забясьпечыць хлебам вясковую беднату. Усё гэта трэба памятаць грамадзкім сілам вёскі пры правядзеньні новай загатоўчай кампаніі. Давядзеньнем пляну загатовак да сельсавету, мы павінны ўцягнуць беднату ў справу націска на кулака да поўнай здачы сваіх лішкаў дзяржаве.

Побач з узмацненьнем націска на кулака, неабходна больш цьвёрда і рашуча з пачатку кампаніі павесьці барацьбу з прыватнікам спэкулянтам. У мінулую загатоўчую кампанію мясцовыя савецкія органы недастаткова выкарысталі свае правы ў барацьбе з спэкулянтамі-прыватнікамі.

Спэкулянт абыходзіць нашы законы, карыстаючыся праяўленай слабасьцю мясцовых органаў, і шкодзіць праводзімым дзяржавай мерапрыемствам.

Спэкулянт ня рэдка пераапранаўся ў лапці, запасаўся нават пасьведчаньнем аб сваёй беднасьці і скупаў хлеб па дарагіх цэнах. У барацьбу з спэкулянтам павінна быць уцягнута бядняцкая частка вёскі, якая павінна памятаць, што кожны пуд хлеба, зьняты спэкулянтам з рынку, зрывае палітыку дзяржавы ў галіне хлебных цэн і не дае магчымасьці забясьпечыць як належыць хлебам беднату.

У мінулай кампаніі грамадзкі мэтад здачы хлеба дзяржаве (калектыўная здача) поўнасьцю сябе апраўдаў. Гэты факт асабліва падкрэсьліваў непарыўную сувязь паміж горадам і вёскай. У надыходзячай кампаніі неабходна мэтад калектыўнай здачы хлеба пашырыць з самага пачатку кампаніі, бо пры калектыўнай здачы сельсавету і беднаце будзе добра відна наколькі кожны селянін выконвае свой абавязак перад дзяржавай. Тут неабходна не дапусьціць мінулых памылак, калі асобныя заможныя гаспадаркі мінімальнай колькасьцю здадзенага калектыўна хлеба, думалі выканаць увесь свой доўг па здачы сваіх лішкаў дзяржаве. Трэба, каб кожны селянін зразумеў, што здача лішкаў хлеба дзяржаве зьяўляецца яго грамадзкім абавязкам. Для стымуляваньня калектыўнай здачы хлеба неабходна забясьпечыць, каб прэміраваньне прамтаварамі праводзілася выключна калгасаў, кантрактантаў і калектыўных здатчыкаў.

Загатоўчы апарат павінен старонна падрыхтавацца да новай кампаніі. Трэба раз на заўсёды скончыць з тымі скажэньнямі клясавай лініі, якія мелі месца ў мінулым. Канкурэнцыя, ажыятаж і сварка паміж дзяржаўнымі і каапэрацыйнымі загатоўцамі зьяўляецца спадчынай таго, што ў загатоўчым апараце захавалася большая частка былых гандляроў, якія не жадаюць працаваць па савецку.

Праводзімая чыстка апарату і папаўненьне яго вялікай колькасьцю рабочых і сялян павінны забясьпечыць правядзеньне правільнай клясавай лініі ў загатоўках. Гэтаму павінен садзейнічаць і мэтад сацыялістычнага спаборніцтва, які павінен ісьці разам з усёй загатоўчай кампаніяй. Спаборнічаць трэба ня толькі на колькасьць, але і на якасьць працы, вядучы бязупынную барацьбу з скажэньнем клясавай лініі.

Паказаныя мерапрыемствы зьяўляюцца толькі асноўнымі. Канкрэтызацыя і дапаўненьне павінны быць праведзены на мясцох пры поўным садзейнічаньні ўсіх грамадзкіх сіл вёскі. Толькі плянавая, выразная і арганізаваная праца дапаможа нам выканаць плян загатовак хлеба.

Нізавая каапэрацыя павінна быць уцягнута ў плянавае снабжэньне гарадоў.

(У парадку абгаварэньня).

З кожным днём павялічваецца роля спажыв. каапэрацыі ў справе абслугоўваньня спажывецкіх патрэб арганізаваных у каапэрацыю масаў працоўных гораду і вёскі. Пры ўсіх недахопах, якія яшчэ на сёньняшні дзень маюцца ў рабоце каапэрацыі па лініі якасьці абслугоўваньня, мы абавязаны канстатаваць, што яна за апошнія гады з задачай снабжэньня насельніцтва ў асноўным справілася, і зрабілася буйнейшым фактарам палітычнага і гаспадарчага жыцьця нашай краіны.

Усе гэтыя посьпехі вялікі ў галіне разьмеркаваньня тых тавараў, якімі каапэрацыя снабжаецца ў плянавым парадку, у справе ж самастойных загатовак як нарміраваных, так і не нарміраваных загатовак прадуктаў і тавараў, асабліва сельска-гаспадарчых, посьпехі яшчэ зусім недастатковы.

Вельмі часта адсутнічаюць у каапэрацыі тыя тавары, якія не нарміруюцца і якія могуць быць дастаўлены пры дастатковай ініцыятыве каапэрацыйнага апарату. Прычынай гэтаму служыць выключна тое, што да гэтага часу каапэрацыйны апарат яшчэ ня высьніў сабе, што ён зьяўляецца ў нашай дзяржаве не дабравольным загатаўцелем, а абавязковым, што пасьля выцісканьня прыватніка каапэрацыя абавязана снабжаць сваіх сяброў ня толькі лёгка атрымоўваемым таварам, але і цяжка атрымоўваемым.

Каапэрацыя абавязана думаць аб абслугоўваньні спажыўца ўсімі таварамі, якія патрэбны спажыўцу, нават не заўсёды лічачыся з камэрцыйнай выгоднасьцю. І калі па строга нарміраваным і пляніруемым прадуктам і таварам маюцца таўкачы пароюі бяз волі апарата каапэрацыі, якімі зьяўляюцца генэральныя дагаворы, дык у адносіне астатніх тавараў і прадуктаў застаецца толькі сьвядомасьць той ролі, якую займае. Цьвёрдых плянаў загатовак па ненарміраваных прадуктах, за якія гандлёвыя органы каапэрацыі сапраўдна адпавядалі як перад сваім цэнтрам ці перад рэгулюючым органам ня толькі маральна—у нас да гэтага часу няма. Усякае невыкананьне пляну лёгка тлумачыцца аб'ектыўнымі прычынамі, моў нельга было па гэтай цане купіць і гэтым часта канчаецца такая адпаведная справа як снабжэньне насельніцтва.

Зразумела, што пры цяперашняй ролі каапэрацыі, як адзінага органу, які снабжае насельніцтва і пры цяперашнім складзе апарату каапэрацыі, калі поўнасьцю разьлічваць на яго сьвядомасьць і каапэратыўны доўг яшчэ нельга, дык неабходны больш рэальныя меры, якія заставяць каапэратара-загатавіцеля быць абавязковым загатавіцелем і адказваць за справу снабжэньня. І калі загатавіцельны апарат ЦРК адчувае сябе больш адказным, бо ён непасрэдна зьвязан з пакупацелем, бліжэй адчувае патрэбу спажыўца, але нізавыя каапэрацыйныя органы часта воддаль ад спажыўца, ня маючы націску ад яго, часта забываюць свой сапраўдны доўг.

Фактам можа служыць тое, што да гэтага часу нізавыя загатавіцелі праяўляюць мала ініцыятывы ў справе забесьпячэньня гарадзкіх ЦРК як масьлам, салам, яйкамі. Заўсёды патрэбен націск з боку каапэратыўных цэнтраў і рэгулюючых органаў.

Наўрад было-б вялікай цяжкасьцю кожнаму нізавому каапэратыву ўзяць на сябе абавязацельства дастаўляць у ЦРК штомесячна ці што тыдзень пэўную колькасьць паказаных прадуктаў.

Для гэтага патрэбен толькі цьвёрды плян загатовак для кожнай нізоўкі і вялікая сувязь па выкананьню гэтага пляну непасрэдна з ЦРК. К такому цьвёрдаму пляну мы павінны перайсьці, калі мы сазнаём сваю адказнасьць за справу снабжэньня працоўных гарадоў. Пачаць мы павінны з сьвінога мяса і сала, у якіх гарады адчуваюць і будуць адчуваць напружанасьць.

Практычна неабходна абавязаць усе спажывецкія таварыствы адкармліваць самім, ці закупаць для ЦРК пэўную колькасьць сьвіней, даставіць іх у вызначаны час і адказываць за гэты плян.

Неабходна стварыць гэткае становішча, каб праца нізоўкі ацэньвалася з пункту погляду выкананьня сваіх канкрэтных плянаў перад ЦРК, прыдаўшы да гэтага вялікі грамадзкі характар.

Кожнае спажывецкае таварыства, абслугоўваючы 3-4 сельсаветы, мае поўную магчымасьць адкармліваць сыстэматычна для гораду 10-15 сьвіней. Знойдзецца памяшканьне, знойдзуцца і кармы, трэба толькі ўсьвядоміць наколькі гэта зараз гораду неабходна. Гэта павінна нам дапамагчы ня толькі снабжаць насельніцтва, але і правільна праводзіць палітыку цэн на гэты прадукт. Нельга доўга цярпець, калі за кожнай сьвінёй, якая вывозіцца на базар, ганяюцца 5-6 загатоўцаў і вядуць спаборніцтва ў адносінах найбольшай цаны. Мы абавязаны прыняць усе меры, каб па магчымасьці менш залежаць ад кожнай асобнай сьвіньні на базары, трэба забясьпечыць ЦРК цьвёрдым плянам снабжэньня, а гэта да поўнага ўмацаваньня ў гэтай галіне нашых саўгасаў і калгасаў абавязаны рабіць нізавыя каапэрацыйныя арганізацыі.

Высоўваючы прынцып абавязковасьці загатовак з боку спажывецкіх таварыстваў для ЦРК, я не настойваю на дасканальнасьці прапануемага мэтаду, а прашу зацікаўленых таварышоў выказацца па гэтаму пытаньню.

Абрамсон.

Маленькі фэльетон.

БЕЛАРУСКАЯ АНТОНАЎКА З... АЛІМЭНТАМІ.

Антонаўка—трывалае яблыка.

Саракаградусны мароз перажыла. Вісіць ядраная ў садзе, сокам вінным наліваецца, у вочы ўсім кідаецца:

— Во якая я ўжо зараз, а пачакайце пасьля спасу, што будзе са мной...

Драпежнік—гандляр каля красуні скрыдламі па зямлі піша... Апошні грош рубам ставіць...

— Кожны чалавек хоча есьці хлеб і з маслам...

З кошыкаў, лукошкаў, у крамках там-сям, крамяныя падлёткі—антонаўкі па руках разыходзяцца...

Прыватнік зямлю носам капае, а ЦРК...

Не, не, ЦРК таксама ня ў носе пальцам капае, антонаўку шукае...

Здаецца ад ЦРК да суседняга саду рукой падаць...

Але-ж ЦРК ня прыватны які-небудзь шылахвост, каб праз плот ды на агарод.

Для грамадзкай арганізацыі павінен быць другі шлях...

Вось гэты шлях:

ЦРК павінен зьвярнуцца да белрабсэкцыі;

Белрабсэкцыя робіць загад у Цэрабсэкцыю;

Цэрабсэкцыя піша ў Цэнтрсаюз;

Цэнтрасаюз просіць Плодвінсаюз;

Плодвінсаюз дае нарад Белсельсаюзу;

Белсельсаюз дае загад нізоўцы с.-г. каапэрацыі;

А нізоўка с.-г. каапэрацыі адпушчае антонаўку ЦРК...

Так, так з таго самага саду, які побач з ЦРК.

Шлях цяжкі і доўгі, але-ж—пэўны...

Толькі пяхатой не дакандыбаеш, а на аўтобусах, аэрапланах, машынах, калі ласка...

Ёсьць і песьня добрая, каб весялей час праходзіў у дарозе:

Адчыніце семафор
Ну вас к бесу...
З Менску я ў Маскву форн, форн...
Праз Адэсу...

Чытач будзе дзівіцца, калі я скажу, што пры заключэньні дагавору ня было ніводнага пісьменьніка, скажам якога-небудзь аўтара раманаў «приключение на суше и на море".

Сучасным Майн-Рыдам зьявіўся Плодвінсаюз, які праз Цэрабсэкцыю, заключаючы дагавор на дастаўку БССР крымскіх, ташкенцкіх і украінскіх садовін, абавязаў узяць 80 вагонаў беларускай садовіны...

Цягнецца спажыўца ЦРК за антонаўкай.

Хоча і ЦРК працягнуць руку непасрэдна ў сад за антонаўкай.

А адтуль нібы хто-сь насьмешліва пяе:

„Дитя, не тянися за розой"...

Хош-ня-хош, а процантаў 25—30 накладных выдаткаў „даёш".

Вісіць галубанька-антонаўка яшчэ на дрэве, ніхто і ня мацаў яе, а ЦРК ужо рыхтуе алімэнты за нейчы бюракратычны блуд.

Паўлюк Шчамель.

У сацыялістычным паходзе.

Дагавор на справе.

Сацыялістычнае спаборніцтва, якое разгорнута зараз у Аб'яднанай Беларускай вайсковай школе паміж падзеламі школы, дае ўжо вынікі.

За апошні месяц, пасьля падпісаньня дагавораў, адносіны курсантаў да зброі добрыя, курсанты зброю трымаюць у добрым парадку, хаця часу на гэта больш у параўнаньні з мінулым часам не адведзена. Пастаўленая ў дагаворы мэта—дасягнуць выкананьня практыкаваньняў са стрэльбы на 90 проц. і з кулямётаў на 80 проц.,—у агульным дасягнута, некаторыя практыкаваньні выкананы крыху ніжэй, але яны пакрываюцца другімі, якія выкананы на 100 проц. Каб падвысіць сваю стралковую падрыхтоўку, у школе ўведзена ранішняя прыкладка: усе курсанты пяхотнага аддзяленьня пасьля ранішняга агляду выходзяць са стрэльбамі і перад лягерам хвілін 10-15 займаюцца прыцэльваньнем па мішэньках, выжыманьнем стрэльбы рукамі. Вынік ад такой прыкладкі відавочны, чым больш займаешся прыкладкаю, тым лепш будзеш страляць. Таму школа ў акрузе па стральбе амаль усе гады трымае пяршынства.

Тактычна-страявыя заняткі якасна палепшыліся, бо курсанты, памятаючы дагавор, выходзяць на заняткі падрыхтаванымі і ўважліва да заняткаў адносяцца. У адносінах культурна-бытавых і гаспадарчых школа становіцца з кожным днём вышэй, чым гэта было да падпісаньня дагавораў аб спаборніцтве. Крыху горш абстаіць справа яшчэ з дысцыплінаю, у дысцыплінарных адносінах школа толькі крыху стаіць вышэй часьцей, мае разнаколерныя парушэньні статутаў, але і гэта справа паступова будзе выпраўлена, курсанты мэту сацыялістычнага спаборніцтва ўявілі і пастараюцца правесьці свае пастановы ў жыцьцё.

За гэта гаворыць практыка.

Р. Пятроўскі.

Спаборніцтва сельсаветаў.

(Ад нашага Полацкага карэспандэнта).

Сельскія саветы на Полаччыне выступілі ў сацыялістычны паход, які за апошнія часы прыняў шырокія разьмеры. Характэрна, што ў гэтым паходзе адсутнічае агульнае разважаньне, прыкмячаецца плянавасьць, канкрэтнасьць у працы.

5-га ліпеня гэтага году адбыўся пашыраны пленум Краснаборскага сельсавету, Расонскага раёну, на якім стаяла пытаньне аб сацыялістычным спаборніцтве.

Пленум, сумесна з актывам, у ліку 60 асоб, вынес пастанову выклікаць на спаборніцтва Старадворскі сельсавет па наступных пытаньнях:

На працягу 1929-30 г. падняць ураджайнасьць хлебных культур на 10 проц., павялічыць плошчу на падзернавыя культуры на 7 проц., павялічыць засеў травасеяньня ў параўнаньні з мінулым годам—на 100 проц., перавесьці ўсе вёскі на шматпольле, арганізаваць за 2 гады ў сельсавеце 2 калгасы, 3 машынныя, і 3 мэліарацыйныя т-вы.

На працягу 1930 г. ахапіць дзяцей школьнага ўзросту школьнай сеткай на 80 проц., ліквідаваць няпісьменнасьць сярод 70 асоб, ажыцьцявіць працу сэкцый пры сельсавеце, давесьці лік сяброў кожнай—да 100 асоб.

Правесьці ў 1929-30 годзе па ўсяму сельсавету самаабкладаньне на 25 проц., выклікаўшы зрабіць тое самае астатнія сельсаветы, адрамантаваць усе шляхі мясцовага значэньня на свае сродкі, уносіць у тэрмін падатак і страхоўку.

На Бельскаму сельсавету, Полацкага раёну праводзяцца, згодна заключанай умовы, наступныя мерапрыемствы:

У асеньнюю пасеўкампанію на сялянскай зямлі арганізаваць адзін калгас, павялічыць азімы клін на сорак гэктараў, ачысьціць насеньне на 75 проц., дапамагчы 5-ці бядняцкім гаспадаркам у запашцы азімага кліну.

Ахапіць дзяцей школьнага ўзросту навучаньнем на 95 проц., сябрам арцелі «Авангард» ліквідаваць няпісьменнасьць на 100 проц., а астатнім—на 50 проц., дабіцца, каб на кожных 5 двароў было па адной газэце.

Спагнаць сяброўскія ўзносы ў камітэт узаемадапамогі на 100 проц., скарыстаць усю дарожную павіннасьць да 1-га лістапада г. г., скарыстаць да 1-га кастрычніка самаабкладаньне на 100 проц., поўнасьцю каапэраваць беднату і батрацтва, а астатняе насельніцтва—на 95 проц., давёўшы сярэдні пай да 10 рублёў, дабіцца плянавай працы ў сельсавеце, асабліва ажыцьцёвіць працу камісій, поўнасьцю і да тэрміну выканаць сельгаспадатак і страхоўку, у 30-ці населеных пунктах правесьці самаабкладаньне, поўнасьцю заключыць дагаворы з батракамі, за сродкі самаабкладаньня адрамантаваць клюб, у адзін дзень разглядаць сялянскія заявы, арганізаваць бюро скаргаў, адчыніць вэтэрынарны пункт, згуртаваць сталы актыў пры сельсавеце, праводзячы сыстэматычную працу.

Пашыраны пленум Бабініцкага сельсавету, Ветрынскага раёну, падрабязна абгаварыўшы пытаньне аб сацыялістычным спаборніцтве, настанавіў:

У працягу асеньняй пасеўкампаніі правесьці калектывізацыю па ўсіх вёсках, узмацніўшы ўжо існуючыя калгасы, арганізаваць адну сельгаспадарчую арцель, злучыць тры буйных калгасы ў адзін паказальны калгас, арганізаваць адно таварыства супольнае апрацоўкі зямлі на 130 гэктараў, арганізаваць 3 вытворчыя каапэрацыйныя таварыствы, пашырыць пасеўную плошчу на 10 гэктараў, ачысьціць насеньне, скарыстаць 7700 вазоў торфу для ўгнаеньня, узараць на зяб 400 гэктараў, таксама пастаноўлена выклікаць на спаборніцтва Гарадоцкі сельсавет.

Сьпір. Міхальцоў.

УМОВА.

Па выкліку камуны „Труд", Каралінскага раёну Мазырскай акругі, камуны „Авангард" Калінкавіцкага раёну, Мазырскай акругі на сацыялістычнае спаборніцтва, складзена абедзьвюма камунамі камісія ў складзе наступных таварышоў: Нікіценка, Грышаева і Ільлюка ад камуны «Труд» і Сяргейчыка, Войтава і Чайкоўскага ад камуны «Авангард», зьехаўшыся ў камуне „Труд", уступаючыя ў сацыялістычнае спаборніцтва камуны, умовіліся правесьці наступнае:

Падвышэньне ўраджайнасьці па ўсіх культурах, расшырэньне пасеўплошчы і выпаўненьне аграмінімуму.

Павялічэньне буйнай рагатай жывёлы, як колькасна, так і якасна з падняцьцем удойлівасьці кароў; гадоўля маладняка ў сваёй гаспадарцы ў процантных адносінах узрослай жывёлы; увелічэньне сьвіней у процантных адносінах па колькасьці і чыстапароднасьці (ёркшыры).

Палепшаньне культурна-бытавых умоў камунараў: устройства ясель, пляцовак, клюбаў, радыё, выпіска часопісаў, газэт, кніг, ліквідацыя няпісьменнасьці, барацьба з рэлігійным дурманам.

Імкнуцца да забясьпечаньня гаспадарак патрэбнымі жыльлёвымі і гаспадарчымі будынкамі ў процантных адносінах да с.-г. угодзьдзяў, жывёлы і насельніцтва камун: павялічыць прырост камун за лік уцягненьня акаляючага насельніцтва; закласьці вопытна-паказальныя вучасткі з штучным угнаеньнем.

Тэрмін спаборніцтва 1 год—з 19 ліпеня 1929 па 1 сьнежня 1931 году.

Сяргейчык.

АБ АРГАНІЗАЦЫЙНА-ПАРТЫЙНАЙ РАБОЦЕ У СУВЯЗІ З НАДЫХОДЗЯЧАЙ ХЛЕБАЗАГАТОЎЧАЙ КАМПАНІЯЙ.

(Зацьверджана ЦК УсеКП(б) 29 ліпеня 1929 году).

I.

Правядзеньне ў жыцьцё дырэктывы XV зьезду партыі аб уздыме сельскай гаспадаркі—павялічэньне засеўных абшараў пад зернавымі хлябамі супроць мінулага году ня менш, чым на 6 проц., разгортваньне ў шырокім маштабе мерапрыемстваў па падвышэньню ўраджайнасьці, а таксама становішча ўраджаю (спрыяючыя ўмовы дасьпяваньня хлябоў)—ствараюць пры належным напружаньні сіл партыйных арганізацый у адпаведных раёнах умовы для пасьпяховага разьвіцьця. Пры гэтым асаблівае значэньне мае набыты партыяй і савецкімі органамі на працягу двух апошніх кампаній арганізацыйна-гаспадарчы вопыт.

Асноўная задача новай хлебнай кампаніі зьяўляецца ў тым, каб у адзнаку ад мінулых гадоў скончыць выкананьне гадовага пляну хлебазагатовак у паўднёвых раёнах да студзеня, у рэшта раёнах—да лютага. Разьвязаньне такой задачы патрабуе максымальнага напружаньня сіл з боку партыі, савецкіх органаў і ўсяго загатоўчага апарату, і разам з тым умелага і гібкага скарыстаньня эканамічных сродкаў, якія мае ў сваім распараджэньні дзяржава, для садзейнічаньня справе хлебазагатовак.

II.

1. Дзякуючы цяперашняму росту рынкавай прадукцыі прамысловасьці супроць мінулага году на 22 проц. і дзякуючы ўтварэньню прамтаварных рэзэрваў у вясеньне-летні пэрыяд, дзяржава мае магчымасьць ужо ў чацьвертым квартале 1928-29 гасп. году выкінуць на рынак прамтавараў і с.-г. машын на 38 проц. больш, чымся за гэты-ж пэрыяд мінулага году. Павялічаны фонд прамтавараў павінен быць скарыстаны для ўзмоцненай дастаўкі ў хлебазагатоўчыя раёны. Пры гэтым асаблівая ўвага павінна быць накіравана на ўзмацненьне забясьпечаньня сяла с.-г. машынамі і рэчамі патрэбнымі для гаспадаркі сялянства. Для гэтага, апроч скарыстаньня цэнтралізаваных рэсурсаў прамтаварных фондаў, максымальна павінна быць павялічана прадукцыя мясцовай прамысловасьці і саматужна-прамысловай каапэрацыі і накіравана ў хлебныя раёны. Скарыстаньне прамтавараў накіроўваемых у хлебазагатоўчыя раёны, павінна быць пастаўлена ў прамую сувязь з выкананьнем паасобнымі раёнамі і сёламі дадзеных ім плянаў хлебазагатовак для заахвочваньня здатчыкаў хлеба; пры гэтым з дэфіцытных тавараў неабходна на мясцох выдзеліць фонд для першачарговага скарыстаньня ў мэтах заахвочваньня селішчаў і асобных здатчыкаў хлеба, паказаўшых сябе актыўнымі ў спаборніцтве па хлебазагатоўках.

ЦК зазначыў таксама, што найважнейшай задачай зьяўляецца забясьпечаньне сваечасовага збору ўсіх грашовых плацяжоў з боку сялянства.

2. Ня гледзячы на спрыяючыя ўмовы для новай хлебнай кампаніі, пасьпяховае выкананьне загатовак патрабуе ня меншага напружаньня сіл партыі, чымся мінулая кампанія. Кулацкія пласты сяла і ў пэрыяд новых хлебазагатовак будуць аказваць ня меншае супраціўленьне справе хлебазагатовак. Для наступу на кулака—буйнага трымацеля хлеба і для процідзейнічаньня супраціўленьню кулацкіх пластоў неабходна з самага пачатку кампаніі скарыстаць вопыт арганізацыі бядняцка-серадняцкай грамадзкасьці вакол партыі і саветаў, набыты ў выніку мінулай хлебнай кампаніі. Гэты вопыт павінен быць скарыстаны з тым, каб хлебная кампанія з самага пачатку пашла з максымальнай арганізаванасьцю. Сельская грамадзкасьць з самага пачатку кампаніі павінна быць мабілізавана вакол плянавых заданьняў асобным раёнам і сёлам, для чаго сярод іншых мерапрыемстваў неабходна ўжываць пастаноўку на абгаварэньне агульна-грамадзянскіх сходаў загатоўчага пляну вёскі. На выкананьні гэтых заданьняў павінны быць згрупаваны ўсе сілы партыйных арганізацый і вясковай грамадзкасьці.

3. Асабліва важнае значэньне мае правільнае складаньне плянавых заданьняў па хлебазагатоўках і цьвёрдае іх правядзеньне; перагляд плянавых заданьняў дапушчаецца толькі як выключэньне. Неабходна дасягнуць максымальна магчымай правільнасьці ў дачы плянавых заданьняў па раёнах і вёсках—па кожнаму асобна—і зьнішчыць ненармальнасьці, якія назіраліся ў мінулую кампанію, калі адным вёскам даваліся пераўвялічаныя, невыканальныя заданьні, а другім—занадта малыя. Пры гэтым складаньне плянаў асобных раёнаў і вёсак павінна грунтавацца не на сярэдніх раўнальных даных, а на вучоце ўсёй разнастайнасьці эканамічных умоў і асаблівасьцяй данага раёну (розная ўраджайнасьць, розная ступень таварнасьці асобных сацыяльных катэгорый гаспадарак і г. д.).

У мэтах ухіленьня памылак пры падлічэньні плянавых заданьняў, партыйныя арганізацыі павінны прыняць непасрэдны ўдзел у справе вызначэньня мэтаду складаньня і ў праверцы хлебафуражных балянсаў.

4. З самага пачатку кампаніі ўзмоцненая ўвага савецкіх органаў і партыі павінна быць накіравана на поўную і хутчэйшую здачу ўсіх таварных лішкаў савгасамі, калгасамі і сялянскімі гаспадаркамі, зрабіўшымі ўмовы па кантрактацыі. Пры гэтым сваечасовая здача хлеба па кантрактацыйных дагаворах павінна быць забясьпечана садзейнічаньнем усяго загатоўчага апарату і грамадзкіх арганізацый і павінна зьявіцца важнейшым спосабам праверкі посьпеху ўсёй справы кантрактацыі ў даным раёне, вёсцы.

Неабходна папярэдзіць паўтарэньне памылак мінулых год — захапленьне асеньнім самацёкам. З самага пачатку кампаніі павінна быць забясьпечана сыстэматычнае і арганізаванае правядзеньне хлебазагатовак шляхам скарыстаньня ўсіх рычагоў, — павышэньне арганізаванасьці і актыўнасьці загатоўцаў, шырокае разьвіцьцё сельскай грамадзкасьці, поўная рэалізацыя дагавораў па кантрактацыях, разьвіцьцё дзейнасьці сельскіх камісій садзейнічаньня хлебазагатоўкам і г.д. Асабліва неабходна забясьпечыць поўную арганізаванасьць, захаваньне дысцыпліны хлебных цэн, недапушчэньне аніякай канкурэнцыі паміж загатоўцамі на хлебным рынку і рашуча змагацца з усякімі злоўжываньнямі пры ўжываньні боніфікацыі, рэфакцыі і г. д.

5. У мэтах арганізацыі штодзённага садзейнічаньня справе хлебазагатовак, ЦК прызнаў неабходным усямерна падтрымаць ініцыятыву грамадзкіх арганізацый (групы беднаты, серадняцкі актыў, сялянскія камітэты ўзаемадапамогі, камнезамы, каапэрацыя і інш.), стварыць пры сельсаветах, шляхам выбару на агульных бедняцка-серадняцкіх сходах камісіі па садзейнічаньні хлебазагатоўкам.

III.

6. Сваечасовае вырашэньне пастаўленых перад новай хлебазагатоўчай кампаніяй задач патрабуе ўсямернага і сапраўднага ўзмацненьня ўсяго нізавога загатоўчага апарату, у першую чаргу, каапэрацыі і гандлёвага аддзелу і асабліва іх інспэктуры. Не пазьней, чымся ў месячны тэрмін, ЦК прызнаў неабходным камандыраваць неабходную колькасьць таварышоў для сталай работы пераважна ў органах каапэрацыі дзяржзагатоўцаў і гандлёвых аддзелаў важнейшых хлебазагатоўчых раёнаў з ліку кваліфікаваных працаўнікоў, атрымаўшых вопыт работы па хлебазагатоўках. Поруч з гэтым ЦК прызнаў неабходным камандыраваць групу таварышоў (тыпу ня ніжэй кіруючых працаўнікоў буйных акруг) на срок 3—4 месяцы для праверкі работы загатоўчых арганізацый і аказаньня дапамогі мясцовым арганізацыям.

Працаўнікі, як па лініі асноўных хлебазагатоўцаў, так і ўпаўнаважаныя камандыруемыя для хлебазагатовак у вёску, ні ў якім выпадку не павінны падмяняць сабой сельскія ячэйкі, а таксама хлебазагатоўчыя арганізацыі. Наадварот, яны абавязаны арганізаваць сваю работу так, каб мабілізаваць сельскую грамадзкасьць на справу пасьпяховага разгортваньня хлебазагатовак, узьняць актыўнасьць і самадзейнасьць сельскіх ячэек, дапамагчы ім і хлебазагатоўчым арганізацыям у іх рабоце.

(Канец будзе).

КАЛГАСЫ ПЕРАБУДОЎВАЮЦЬ ВЁСКУ.

Бярэце прыклад з заградцаў.

(В. Заградзьдзе, Урэцкага сельсавету, Слуцкага раёну).

Вельмі часта заградзкая бедната скардзілася, што кулакі не даюць жыцьця. І праўда, у гэтай вёсцы шмат „былых людзей“, якія стараліся задушыць актыўнасьць беднаты на словам, а кулаком, бедната была ў загоне, яна баялася камп. «былых прапаршчыкаў» і ўсякія мерапрыёмствы ўлады вельмі часта правальваліся ў Заградзьдзі.

Вясною гэтага году пралетарская рука разагнала кампанію „былых“ і вёска Заградзьдзе ўступіла на новы шлях жыцьця. Пра калектывізацыю раней ў Заградзьдзі не ўспаміналі, таму што гэтая кучка распускала розныя чуткі, прыстрашвала беднату і заўсёды падрывала сходы. А жаданьне ў беднаты выйсьці ў калектыў было вялікае. Бедната бачыла, што толькі праз калектыў можна зьнішчыць сваю беднасьць.

І цяпер, калі бедната адчула сваё становішча, то па яе ініцыятыве ў Заградзьдзі арганізован калектыў з 26 асоб. Бедната на гэтым ня спыняецца. Яна ведае, што павесьці добра гаспадарку можна толькі ў буйным калгасе і яе праца цяпер накіравана на ўцягненьне ўсёй вёскі, якая мае 80 двароў, у адзін калгас. Трэба спадзявацца, што заградцы будуць працаваць у адным вялікім калгасе.

У Заградзьдзі маецца 25 проц. польскага насельніцтва, якое дваццаць дзевяць год таму назад раскупіла маёнтак вялікага пана і стала жыць у Беларусі. У гэтым-жа годзе заградзкімі палякамі, пры дапамозе вакольных палякаў, быў збудован касьцёл. Цяпер у касьцёле амаль нічога не адбываецца, таму што ксёндз жыве ў Слуцку і абслугоўвае ўсю былую Слуцкую акругу. У зьвязку з тым, што ў сёлетнім годзе ў Урэччы адчыняецца сямёгодка і ў сувязі з будаўнічымі цяжкасьцямі ня можа быць пабудована памяшканьне для семёхгодкі, то палякі Заградзьдзя падалі заяву на імя Урэцкага сельсавету, каб сельсавет пахадайнічаў перад адпаведнымі органамі аб перадачы касьцёлу пад сямёхгодку. У сваей заяве палякі заяўляюць, што яны канчаткова парвалі сувязь з рэлігійнай цемрай і аблудай, уступіўшы на культурны шлях і заклікаюць усіх парафіян урэцкага касьцёлу падпісацца на заяве, а таксама ўсе нацыянальнасьці нашага сельсавету пайсьці па іх прыкладу.

Рэлігія ў нашым сельсавеце аджывае свой век. Царкву, касьцёл і сынагогу наведваюць толькі старэнькія бабулькі. Гэта гаворыць за тое, што антырэлігійная праца пастаўлена добра. Партыйная ячэйка шмат увагі аддае гэтаму пытаньню. Вялікую дапамогу ў працы з польскім насельніцтвам аказаў студэнт політэхнікуму т. Бабкоўскі. Ён і падрыхтаваў глебу для перадачы касьцёлу.

П. Дубовік.

„Ясная Паляна“ расквітае.

Калгас арганізаваўся на зямлі былога пана. Усяго зямлі ў калгасе 200 дзесяцін. Калгас малады, арганізаваны ў 1928 г., але дасягненьні, якія ён мае сёньня, кажуць нам аб яго прагрэсе. Бязумоўна, мінулае калгасу вельмі няпрыемнае. З пачатку арганізацыі кіраўніком калгасу стаў партыец нехта Лічко, але партыйнага кіраўніцтва ў калгас ня ўнёс. Пад яго кіраўніцтвам калгасьнікі адзін з адным біліся, лаяліся, назіраліся выхады з калгасу, і да вясны 1929 г. калгас знаходзіўся на парозе развалу, але дзякуючы своечасоваму рэагаваньню на гэту справу з боку райкому КП(б)Б, былі прыняты ўсе крокі дзеля яго ажыцьцяўленьня. За разлажэньне калгасу Лічко быў выключан з партыі, і пачаўся новы набор вакольнага насельніцтва ў калгас. Усе ішлі з вялікім задаваленьнем і ўжо вясной 1929 г. у калгасе налічвалася 17 гаспадароў з сваімі сем'ямі. Калгас стаў баяздольным і моцным. Зараз калгас расквітае з кожным днём. Кожны новы дзень прыносіць у калгас новыя перамогі на шляху гаспадарчага і культурнага будаўніцтва. Калгас за ўласныя сродкі набыў: касілку, жнеярку і малацілку. Сад, якога ў калгасе маецца 6 дзесяцін, досыць добра агледжан, ураджайнасьць яблык у сёлетнім годзе будзе здавальняючая. Пры першым поглядзе на калгас можна разачаравацца: вельмі ветхія і кволенькія будынкі, на адрамантаваньне якіх калгасу трэба зьвярнуць увагу ў першую чаргу, бо гэтае становішча будынкаў кажа аб безгаспадарнасьці, у іх нельга класьці ні зна, ні снапоў, бо замокнуць.

Калгас першым уступіў у сацыялістычнае спаборніцтва. Усе намечаныя задачы ён пачынае выконваць. Галоўная ўвага яго завострана на падняцьце культурнага ўзроўню калгасьнікаў і на падняцьце гаспадаркі. Калгас мае 17 коняй, наогул уся жывёла аграмаджана, але калгасьнікі паставілі перад сабой мэту з будучай вясны на полі калгасу пусьціць трактар.

Маецца яшчэ адна думка, якая непакоіць калгасьнікаў, але разам з тым і радуе, гэта ўтварэньне пры калгасе льно-трапальнага т-ва, якое па разрахунках калгасьнікаў дасьць шмат даходу ў іх умовах.

Калгас загадзя распачаў падрыхтоўку да асеньняй пасеўнай кампаніі, ён ставіць перад сабой мэту: набыць радавую сеялку «трыумф», засеяць увесь азімы клін сартавым насеньнем, таксама ўвесь азімы клін закантрактаваць у крэдытным т-ве, зрабіць зяблевую ўспашку на 100 пр., правесьці аграмінімум на 100 пр., арганізаваць прапдапамогу беднаце. Калгас карыстаецца аўтарытэтам сярод вакольнага сялянства.

Ня досыць добра абстаіць справа з культурнай, антырэлігійнай працай. У некаторых калгасьнікаў яшчэ маюцца іконы ў хатах, нават у больш перадавых, але маюцца ў большасьці выпадкі, калі замест бога ў тую-ж рамку пасаджан партрэт Леніна.

Газэты выпісвае большасьць з калгасьнікаў, кожны цікавіцца, сочыць за кожным цікавым здарэньнем, капашэньнем імпэрыялістых. Асабліва абурэньне выклікалі падзеі ў Кітае і захоп У-Кч. Сэкратар камсамольскай ячэйкі правёў да сябе ў хату радыё, гэта першы пачатак, думка калгасьнікаў устанавіць гучнагаварыцель. Побач з гэтым, некалькі слоў аб працы камсамольскай ячэйкі. Ячэйка маладая, утворана не дужа даўно, але працу разгарнула стала, хоць у сваіх шэрагах і не шматлікая. Ува ўсіх гаспадарчых пытаньнях працы калгасу ячэйка прымае шчыры ўдзел, абгутарывае разам з сялянамі папярэдне абмазгаваўшы на ячэйцы. Кепска толькі тое, што ячэйка сваю працу ня выносіць за межы калгасу; праца з моладзьдзю разгорнута недастаткова. У калгасе маюцца дзяўчаты, але іх яшчэ ў комсамол не ўцягнула ячэйка да гэтага часу, як кажуць халастае, але пэрспэктывы ў далейшым у ячэйцы вялікія.

Калгасьнікі скардзяцца, што куставы аграном ня досыць увагі зьвяртае працы калгасу, не дае тлумачэньняў па тэй ці іншай галіне працы, уход за карняплодамі і іншае. Трэба шчыльней сувязь.

З калгасам „Ясная Паляна“ мяжуе калгас «Земляроб», які мае досыць добры стаж свайго існаваньня, але яшчэ не зрабіў таго, што мае „Ясная Паляна“. Яе маленькае сёньня гавора аб шмат чым. Калгасьнікі «Земляроба» яшчэ не працуюць так дружна, мабыць толькі дружна п'юць. Пры здачы ў арэнду свайго саду яны «замачылі» досыць добра і хадзілі цэлы дзень п'янымі, а газэт ня выпісвае ні адзін. Ёсьць меркаваньні аб'яднаць гэтыя два калгасы, зрабіць вялікі паказальны калгас.

Міхась Дзергачоў.

ЗАГУБЛЕНЫЯ Ў ГЛУШЫ.

Кастусь — ходзячая энцыклёпэдыя, бюро даведак і скарг, кантора па пісаньню заяў. Ён-жа—сябр рэвізійнай камісіі каапэратыву, самы акуратны выканаўца сельсавецкіх і райвыканкомаўскіх даручэньняў, дакладчык на ўсіх сялянскіх сходах, па пытаньням міжнароднага, унутранага і бягучага характару. Ён-жа настаўнік вёскі Рудня, Пальмінскага сельсавету, Віцебскай акругі.

Вёска, у якой ён працуе, глухая, цёмная, няпісьменная. К таму яшчэ бедная. Руднянскі „кулак“ плаціць падатку 15 руб. Жывуць так, як жылі дзесяткі год таму назад; тыя-ж саламяныя стрэхі, шчарбатыя вокны, разбураныя коміны і голь перакатная тая-ж самая. І вербы таксама нахіляюць галовы, і бярозы плачуць восеньню, і запэцканыя хлапчукі ганяюць кацелку па вуліцы.

Тое-ж і ня тое. Ёсьць новае нешта ў Рудні. Новае набываюць калгасам „Чырвоны Сейбіт“. Кастусь Ануфрыч —энцыклёпэдыя руднянцаў — дапамог арганізаваць сёлетняю вясною. Каморнік правёў земляўпарадкаваньне, Без валакіты, бюракратызму і іншых недарэчнасьцяў. Аграном склаў вытворчы плян. Па новаму, навуковаму, рэнтабельнаму мэтаду.

Глядзяць калгасьнікі на вытворчы плян, мацаюць рукамі, зьдзіўляюцца, неразумеюць высокай матэрыі.

— Па пляну, знача, будзем жыць?

— Так, так, дзед. У шэсьць гадзін уставаць, у сем прагулку рабіць, у восем сьнедаць, пасьля газэты чытаць, радыё слухаць, у шашкі гуляць. А там палудзень, падвячорак, вячэра.

— Хлусіш, хлапец, а калі-ж працаваць будзем?

— Машыну, дзед, запражом.

— Як, конямі?

— Не, старымі, такімі як ты.

І сьмяецца моладзь. Сьмяецца са старога, але і сама не разумее табліцы агранома.

Паслалі здымак пляну ў акругу. Кастусь паклапаціўся. Ён-жа і заяву напісаў.

— Дадуць грошай на рабочую жывёлу,—растлумачыў ён.

— От, гэта трэба,—згадзіліся камунары,—а то ў нас, сам ведаеш, пахаць нечым і не нікім.

Хутка прышла паперка з далёкага акруговага гораду, ад далёкіх і невядомых людзей. „Адпушчаецца вам тысяча рублёў на будынкі», — пісалі добрыя дзядзькі.

— А мы-ж прасілі дзевяцьсот руб. на рабочую жывёлу,—зьдзівіліся руднянцы.—Што-ж мы будзем пунямі і сяніцамі араць зямлю? А восеньню купім коней і ў іх будзем зімаваць?

Пакуль-што навука і тэхніка да гэтага не дашла, а таму калгасьнікі, як практыкі з ног да галавы, зрабілі па свайму: купілі коней, узаралі пахаць засеялі ярыну.

— А зараз будзем прасіць на жывёлу дзевяцьсот рублёў... Інакш ня зробіш—усюды хітрасьць трэба.

Далі грошай і маўчаць. Працуйце як хочаце, альбо зусім расхадзіцеся. Ці з калектыва ў камуну, ці на пасёлкі—хутары, ці зусім на паэтычны месяц. Як хочаце і куды хочаце.

Камунары нікуды не разыходзяцца, і ня думаюць рабіць нешта падобнае да гэтага, але кожнаму стрэчнаму і папярэчнаму скардзяцца:

— Агранома-б нам... Каб растлумачыў плян тэй, што ляжыць у куфры старшыні калгасу. Каб нашай мовай перадаў сэнс яго. Каб дапамог выйсьці на торную дарогу.

А аграном Гарадоцкага раёну ў сваю чаргу скардзіцца:

— Памоцнікаў-бы мне... Хаця-б двух. А то на дваццаць два калгасы дзьве рукі, дзьве нагі і адна галава.

Загубленыя ў глушы ня колькі «Чырвоныя сейбіты“, але і аграномы. Адзін другога шукаюць і ніхто нікога ня бачыць.

— А-а-у-у, аграном!..

— А-а-а-у-у, калгас!..

— Г-г-г-у-у-у, — адносіць рэха ў пушчы.

Цім. Зарэчны.

Калгас на папялішчы.

(В. Наспа, Буда-Кашалёўскага р., Гомельскай акругі).

На далёкай адлегласьці ад раённага цэнтру і чыгункі разбудавалася вёска Наспа. Да часоў рэвалюцыі цемра была ў вёсцы.

Кіпцюры чатырох паноў моцна сьціскалі вёску з усіх чатырох бакоў. Служкі панскія, амаль ня кожны дзень, клалі крывавыя плямы на сялянскія сьпіны.

У часы акупацыі банды белапалякаў спалілі вёску дашчэнту. Засталіся насьпенцы без будынкаў і жывёлы. Пры дапамозе савецкай улады хутка былі пабудаваны хаты і хлявы. Павялічылася плошча зямлі. Сялянская бідла ў панскіх лясох і на выганах знайшло сабе добрую пасьбу. Здавалася насьпенцам, што пры такіх умовах хутка яны зробяцца «багатымі». Але, з працягам часу тое багацьце, аб якім марылі насельнікі Наспы, ніяк ня прыходзіла. Дальназямельле, вузкапалосіца, дробныя індывідуальныя гаспадаркі былі тэй прычынай, дзякуючы якой вёска ня так хутка ўзрастала.

У гэтым годзе вёска была ўключана ў плян земляўпарадкаваньня. Партыйная ячэйка і вясковы актыў павялі растлумачыцельную працу сярод сялян аб калектывах, іх карысьці, будучым жыцьці калгасьнікаў.

Пасьля некалькіх тыдняў працы 23 гаспадары падалі заявы аб уступленьні ў калгас.

З другога боку, заможная частка вёскі таксама працавала, але ў другім напрамку і з другімі довадамі. Падаўшых заявы аб уступленьні ў калектыў і тых, хто яшчэ думаў падаваць заявы, запужалі надыходзячай вайной, упэўнівалі што, нібы, буржуазея пераможа Савецкі Саюз, што калгасьнікі ў першую чаргу будуць павешаны, што калгасьнікі будуць заўсёды батракамі ў дзяржаве, што ўрэшце калгасы рассыпяцца і калгасьнікі надзенуць торбы і зробяцца жабракамі і г. д.

Партячэйка і вясковы актыў яшчэ з большай рашучасьцю павялі растлумачыцельную працу наконт калектывізацыі, разьбіваючы хлусьню варожай групы. Скарыстоўваліся для гэтага агульныя сходы сялян, сходы беднаты, групавыя і індывідуальныя гутаркі. Значная частка сялян не паверылі кулакам і ня трапілі на іх вудку.

У выніку растлумачыцельнай працы батракі, беднята і частка сераднякоў зразумелі прычыну, па якой яны не маглі зрабіцца «багатымі» і чаму сельская гаспадарка не дае жаданых вынікаў.

Пасыпаліся заявы аб прыняцьці ў калгас. Праца па афармленьню калгасу зараз скончана. У калгас увайшло 40 двароў, з якіх: 10 проц. батракоў, 55 проц. беднякоў, 25 проц. маламоцных гаспадарак і 10 проц. сераднякоў. Такім чынам, з 160 двароў вёскі 25 проц. зьяўляюцца сябрамі калгасу.

Пляны і праца кулацкай часткі вёскі разьбіты і на месцы былога папялішча ўзрастае буйная калектыўная гаспадарка. Сябры яе рыхтуюцца да пасеву жыта. Упэўнены, што жыцьцё іх у самым хуткім часе зробіцца такім, аб якім яны марылі раней. Калгасьнікі заклікаюць беднату вакольных вёсак пасьледаваць іх прыкладу.

Мікола Круцялёў.

КАЛГАС НА 150 ГЭКТАРАЎ.

На 150 гэктараў зямлі арганізаваўся калгас у вёсцы Н-сяло, Талочынскага раёну, Аршанскае акругі, у які ўвайшло 12 гаспадарак, з іх 7 камсамольцаў. Афармленьне яго тармазіцца з-за адсутнасьці статута, якіх у раёне цяжка дастаць. Можна спадзявацца, што калгас будзе расьці. Трэба яму толькі дапамога райза, каб ён хутчэй прыступіў да працы.

Х. Зак.

СЕЛЬСАВЕТ У БАКУ АД Т-ВА.

Язерскае агнітрывалае т-ва, Круглянскага раёну, за апошні год значна пасунулася ў сваей працы ўперад. Зараз у ім маецца 30 пайнікаў.

З самай вясны т-ва прыступіла да працы, выраблялa кольцы для студняў, вельмі мала займаецца вырабам чарапіцы і пустацелай цэглы. Якасьць выраблямага тавару досыць добрая.

Кепска толькі тое, што сельсавет ня цікавіцца працай т-ва, калі Круглянскі Райза накіраваў паперкі з паведамленьнем аб падачы заяў для здавальненьня крэдытам да 10 ліпеня, дык т-ва атрымала 19 ліпеня. А крэдыт трэба, бо зараз т-ва не працуе з-за адсутнасьці цэглы.

Д—ў.

Перад Усебеларускім зьлётам піянэраў.

У БАРАЦЬБЕ ЗА СПРАВУ РАБОЧАЕ КЛЯСЫ ЗАЎЖДЫ ГАТОВЫ!

(На вечарох 3-х пакаленьняў Кастрычнікаўскага і Фрунзаўскага раёну).

Вялікая актавая заля БДУ перапоўнена дзяцьмі-дэлегатамі піянэрзьлёту. Мільгацяюць чарвона-алыя гальштукі, заля бурліць ад вясёлых дзіцячых сьпеваў.

Адчыняе вечар 3-х пакаленьняў старшыня ЦБ ЮП Кастрычнікавага раёну т. Рубэнчык:

— Чатыры дні працы піянэрзьлёту нашага раёну прашлі з вялікім посьпехам. Піянэрыя яшчэ больш узмацніла сувязь з старымі пакаленьнямі, яшчэ больш згуртавала свае шэрагі навакол камуністычнай партыі. Вынікі зьлёту —дзесяткі і сотні заяў ад неарганізаваных дзяцей аб уступленьні ў піянэратрады.

На трыбуне дзеці. Яны інфармуюць аб працы сэкцый у час зьлёту. Ад імя піянэрзьлёту Кастрычнікаўскага раёну патрабуюць ад усяе грамадзкасьці большай увагі працы сярод дзяцей, палепшаньня стану культурнай працы з піянэрамі, большай увагі школам.

Наказ, затрабаваньні юных ленінцаў прымаецца пад усеагульным адабрэньнем усяе залі.

На зьмену—15 неарганізаваных дзяцей даюць урачыстую прысягу:

— Урачыста абяцаю перад тварам сваіх таварышоў змагацца за справу рабочае клясы...

На заклік прадстаўніка партыі „Будзь гатоў!“ гучным рэхам па ўсёй залі аддаецца бадзёры гучны адказ уноў прынятых піянэраў:

— Заўжды гатоў!

У заключэньне ўрачыстай часткі лепшым атрадам выдаваліся прэміі.

Атраду заводу „Чырвоная Зорка“ за лепшую падрыхтоўку і правядзеньне піянэрзьлёту даецца пераходзячы прыз —стрэльба.

— Гэтай стрэльбай,—адказвае прадстаўнік атраду,—мы будзем метка страляць па ўсіх тых, хто перашкаджае сацыялістычнаму будаўніцтву, у першую чаргу супроць імпэрыялістычных акул...

Вечар скончыўся вялікай мастацкай часткай.

* * *

Трэба адзначыць, як буйнейшы недахоп—прысутнічаньне на вечары недастатковай колькасьці камсамольцаў і асабліва партыйцаў. Гэта значыць, што некаторыя арганізацыі Кастрычнікаўскага раёну не ўцямілі асаблівую ўвагу, якую мы аддаём піянэрзьлёту.

* * *

7 жніўня ўвечары ў летнім тэатры саду „Прафінтэрн“ адбылося заключнае пасяджэньне раённага зьлёту піянэраў Фрунзаўскага раёну.

На вечары прысутнічалі прадстаўнікі партыйных і прафэсыянальных арганізацый. На вечары былі абраны дэлегаты на Ўсебеларускі зьлёт піянэраў. Лепшым піянэратрадам урачыста былі выданы прэміі (стрэльбы, гульні, шахматы і інш.).

Піянэраў вітаў ад РК партыі т. Пятушкоў, які падкрэсьліў, што зьлёт—баявы агляд грамадзкіх арганізацый, атрадаў і зьвеньняў. Зьлёту трэба ўдзяліць асаблівую ўвагу.

Вечар скончыўся вялікай мастацкай часткай, наладжанай піянэратрадамі.

У час канфэрэнцыі праходзілі спаборніцтвы па шашках, бегу, скоках, волей-болу і г. д.

Праведзена вялікая экскурсія на электрастанцыю.

Ма.

Паглыбім камуністычнае выхаваньне.

(Раённы піянэрскі зьлёт Чырвона-Слабодзкага раёну, Бабруйскае акругі).

Падрыхтаваўчая праца да зьлёту піянэраў праведзена добра за выключэньнем чатырох атрадаў.

На раённы зьлёт прыехала 50 дэлегатаў з вёсак. Апрача дэлегатаў, на зьезьдзе прысутнічала многа неарганізаваных дзяцей з вёсак і з мястэчка Чырвоная Слабада.

Раённы піянэрскі зьлёт у поўным сваім складзе з аркестрам музыкі накіраваўся на пасяджэньне раённага партыйнага зьезду і прасіў сваіх старэйшых таварышоў дапамогі ў штодзённай піянэрскай працы. Раённы зьезд партыі ўпэўніў дэлегацыю, што жаданьне піянэраў будзе выканана. Вечарам былі наладжаны розныя гульні, дэклямацыі. Пасьля гэтага дэлегацыя падзяліўшыся на гурткі абгаварвала ўсю праробленую на мясцох працу. Выявілася, што ўсе піянэры Чырвона-Слабодзкага раёну прымалі актыўны ўдзел у перавыбарах сельскіх саветаў, вясеньняй пасяўной кампаніі, выяўлена, таксама, што арганізацыя паволі пачынае пераходзіць на новыя мэтады працы. Усе атрады зьбіралі попел, зрабілі ў кожным атрадзе паказальныя агародчыкі.

Ня ўсе атрады рэгулярна выпускаюць насьценную газэту,—гэта было адзначана ў гутарках некаторых дэлегатаў. Антывялікодная кампанія атрадамі раёну праведзена добра. У школах наведваньне дзяцей у часе „вялікадня“ і іншых рэлігійных сьвят было на 95 процантаў. Арганізацыі на мясцох ладзілі антырэлігійныя вечары з удзелам неарганізаваных дзяцей і іх бацькоў. Атрады ўдзельнічалі ў сьвяце „Першай Баразны“. У дзень лесу дзеці з дарослымі і паасобку садзілі дрэвы Баркоўская група пасадзіла 107 дрэўцаў, а Семежаўскі атрад—500. Выяўлена, што атрады слаба ўцягваюць у шэрагі піянэраў дзяцей парабкоў--парабчат і няняк.

Слабае кіраўніцтва і з боку камсамолу. Зьлёт зацікавіў сваею працаю дзяцей і, наогул, шырокую грамадзкасьць.

Арганізацыя ЮП Чырвона-Слабодзкага раёну ў цэлым, прыкметна, як было высьветлена на зьлёце, працу па піянэрруху разгортвае ўсё шырэй і шырэй, уцягваючы ў свае шэрагі дзяцей беднаты і рабочых.

У працы па падрыхтоўкі да зьлёту былі і хібы. Сам раённы штаб зьлёту слаба працаваў і кіраваў падрыхтоўкаю.

Дэлегаты зьлёту бадзёра разьляцеліся па сваіх вёсках, з упэўненасьцю, што зробленыя хібы выправяць, а добрыя бакі працы паглыбляць.

С.

Акрбюро ЮП слаба памагала райзьлёту.

(Раённы зьлёт піянэраў Капыльскага раёну, Менскай акругі).

Падрыхтоўка да зьлёту ў Капыльскім раёне распачалася з другое паловы траўня. Прафсаюзы дапамаглі зьлёту матар'яльна, настаўніцтва раёну—арганізацыйна, асабліва ў частцы мастацкай.

Да пачатку зьлёту ўсе атрады раёну прыслалі свае насьценныя газэты і іншыя экспанаты на выстаўку.

У зьлёце прымалі ўдзел 4 атрады піянэраў з саўгасаў, раёну, 1 атрад дзіцячай калёніі і 12 вясковых атрадаў. Усяго на зьлёт прыехала 448 дэлегатаў. У працы зьлёту ўдзельнічала каля 800 піянэраў і больш 200 неарганізаваных дзяцей. **Прадстаўнікі ячэек ЛКСМБ на зьлёт зусім ня прышлі.** Прыбываючых дэлегатаў з вёсак раённы штаб з піянэрамі м. Капыль сустракаў на спортпляцоўцы з музыкай і сьпевамі. Зьезд адчыніўся ў лясочку каля Капыля, дзе была адчынена выстаўка насьценгазэты і розных экспанатаў працы піянэраў. Пасьля абгляду выстаўкі насьценгазэт, выдаваліся прэміі тым атрадам, чыі газэты былі напісаны найлепш. З дакладу і спрэчак выявілася, што інтэрнацыянальнае выхаваньне ў раёне ўсімі атрадамі праводзілася добра.

Зьлёт адбыўся толькі адзін дзень, але гэтага часу зусім хапіла дзеля таго, каб зрабіць вынікі ўсяе праробленае працы і намеціць канкрэтныя мерапрыёмствы дзеля яе далейшага разьвіцьця. Трэба заўважыць, што акруговае бюро ЮП не дало свачасова інструкцыяў, як арганізаваць зьлёт. Яно толькі на другі дзень пасьля зьлёту „дагадалася“ прыслаць у капыльскае бюро ЮП маленькую брашурку „Как провести и организовать слёт“.

Ня гледзячы на гэта, зьлёт, узмацніў арганізацыю ЮП Капыльскага раёну.

К

Зьлёт прайшоў актыўна.

(Райзьлёт піянэраў Чавускага раёну, Магілеўскай акругі).

Раённы зьлёт піянэраў Чавускага раёну адбыўся ў часе ад 19-22 ліпеня. Падрыхтоўка да зьлёту распачалася з 15 чэрвеня і прайшла добра.

Прыяжджаючых з раёну дэлегатаў сустракалі з музыкаю местачковыя піянэры і вялі к сабе на кватэры. Гэта мела вялікае значэньне і ў сэнсе разьвіцьця таварыскае салідарнасьці і ў сэнсе паглыбленьня інтэрнацыянальнага выхаваньня.

Вечарам было праведзена масавае гуляньне ў парку, дзе праводзіліся розныя фізкультурныя гульні і спаборніцтва. На другі дзень ўсе ўдзельнікі зьлёту разам са штабам накіраваліся на электрастанцыю. Пасьля абгляду працы машын і рабочых, была праведзена гутарка аб электрафікацыі СССР і БССР, а таксама аб чарговым заданьні ў галіне будаўніцтва і перабудовы краіны саветаў на асновах калектывізацыі.

Вечарам гэтага-ж дню быў заслуханы даклад аб значэньні і задачах зьлёту, а таксама заслуханы кароткія інфармацыі аб працы паасобных атрадаў раёну. З спрэчак выявілася, што ў некаторых атрадах слаба праводзяцца новыя мэтады працы, што ня ўсе атрады добра праводзілі антырэлігійную працу. У працы атрадаў ёсьць і дадатныя бакі. Так, напрыклад, піянэры раёну прымалі актыўны ўдзел у кампаніі перавыбараў сельсаветаў, у дзень лесу і г. д. Некаторыя атрады назьбіралі многа попелу, тлумачачы сваім бацьком і іншым сялянам аб карысьці попелу ў сельскай гаспадарцы.

У прафсаюзах была недастаткова праведзена праца аб стварэньні навокал пытаньня зьлёту шырокае грамадзкае думкі.

Добра прайшоў сход трох пакаленьняў.

На выстаўцы былі цікавыя экспанаты працы піянэраў і з гораду і з вёсак.

Зьлёт падняў актыўнасьць усіх піянэраў, даўшы штурчок да ўзмацненьня і пашырэньня піянэрруху ў раёне, і асабліва, на вёсках.

ПРАФСАЮЗЫ Ў ДАПАМОЗЕ ПІАНЭРЗЬЛЁТУ.

Саюзам Белпрацасьветы адпушчана 125 рублёў у дапамогу піянэр-атрадам асьветнікаў. На пасяджэньні прэзыдыуму абгаварваўся плян правядзеньня зьлёту.

* * *

Прэзыдыум Менскага вучпрафсожу адпусьціў 200 рублёў для палепшаньня працы піянэраў. Для памяшканьня піянэрам у часе зьлёту адпушчана 2 мяккія вагоны.

* * *

У часе Ўсебеларускага зьлёту ў памяшканьні клюбу гарбароў адчыняецца вялікая выстаўка дзіцячай літаратуры.

УСЕБЕЛАРУСКАЯ ПІАНЭРСКАЯ ФІЗКУЛЬТУРНАЯ СПАРТАКІЯДА.

У час правядзеньня Ўсебеларускага зьлёту піянэраў, згодна рашэньню ВСФК, будзе праведзена ўсебеларуская піянэрская фізкультурная спартакіяда

У праграму спаборніцтваў уваходзіць лёгкая атлётыка, бег, плаваньне, гульні.

У спартакіядзе прымуць удзел 350 піянэраў—удзельнікаў зьлёту.

ЗАМЕЖНЫЯ ПІАНЭРЫ—НА ЗЬЛЁЦЕ.

Штабам па правядзеньні Ўсебеларускага зьлёту піянэраў запрошаны для ўдзелу ў працы—замежныя піянэры, а таксама піянэры Украіны.

Узмацнім партыйнае кіраўніцтва піянэрскім рухам.

Апошняя 6-я ўсесаюзная канфэрэнцыя камсамолу падкрэсьліла, што ва ўмовах сацыялістычнай рэканструкцыі народнай гаспадаркі,—цэнтральнай задачай піянэрскай арганізацыі зьяўляецца: узмацненьне камуністычнага выхаваньня дзяцей на грунце прыцягненьня шырокіх дзіцячых мас да актыўнага ўдзелу ў сацыялістычным будаўніцтве і прыстасаваньні ўсёй грамадзка-палітычнай працы піянэрскай арганізацыі да задач сацыялістычнага будаўніцтва ва ўмовах абвастрэньня клясавай барацьбы.

Пасьпяховае выкананьне гэтых задач перш за ўсё залежыць ад таго, наколькі будзе сканцэтравана навакол працы сярод піянэраў увага камсамолу, усёй савецкай грамадзкасьці і перш за ўсё—партыйнай арганізацыі. Цяжка сабе ўявіць,—без палепшаньня ўвагі з боку ўсёй масы партыйных ячэек,—павышэньне на больш высокую ступень ролі піянэрскай арганізацыі ў сацыялістычным будаўніцтве, зрабіць піянэраў актыўнымі байцамі за пяцігодку.

Менавіта зараз кожнаму партыйнаму камітэту, ячэйцы КП(б)Б неабходна штодзённа дапамагаць камсамолу **змагацца за дзіцячыя кадры**, за выхаваньне ў іх пралетарскай ідэалёгіі, за ахову іх ад варожых нам уплываў.

Менавіта зараз партыйныя камітэты і ячэйкі павінны бліжэй падыйсьці да штодзённых, можа быць дробных, але насушчных запросаў і патрэб дзіцячай масы.

Менавіта зараз, у ўмовах абвастрэньня клясавай барацьбы і барацьбы за дзіцячыя кадры, парт. арганізацыі не павінны абмяжоўвацца назіраньнем за работай камсамолу ў піянэрскім руху, а «павінны ажыцьцяўляць сваё непасрэднае агульнае кіраўніцтва піянэрскім рухам, забясьпечыўшы сталую ўвагу да ўнутранага жыцьця піянэрскай арганізацыі» (з рэзалюцыі ЦК УсеКП(б) аб піянэрскім руху).

Такім чынам, на пасіленьне барацьбы за дзіцячыя кадры з боку клясавага ворага, адказам павінен быць і будзе ўзмацненьне партыйнага кіраўніцтва камсамолам у галіне дзіцячага камуністычнага руху, павароту ўвагі да дзіцячага руху з боку ўсёй масы камітэтаў і ячэек КП(б)Б. Тым больш гэта неабходна зараз зрабіць, калі актыўнасьць дзіцячай масы бесперапынна расьце, калі дзеці не бязудзельны ў дзейнасьці сваей клясы, калі дзіцячая самадзейнасьць пачынае заваёўваць прочнае месца.

Ітак, узмацненьне партыйнага кіраўніцтва піянэрскім рухам зьяўляецца неадкладнай задачай. Гэта будзе лепшы падарунак піянэрскаму зьлёту.

Практычных форм, якія ўзмацняюць партыйнае кіраўніцтва піянэрскім рухам ёсьць ня мала.

Неабходна, каб партыя занялась сыстэматычным вывучэньнем праблем піянэрскага руху і вылучэньнем для кіруючай работы ў ім—партыйных сіл.

Неабходна, каб у плянах агітпроп-работы ячэек КП(б)Б стала ўключаліся пытаньні грамадзка-палітычнага выхаваньня піянэраў.

Неабходна паставіць пытаньне аб вывучэньні ў агітпропах АК і РК партыі спэцыяльных таварышоў для кіраўніцтва піянэрскай арганізацыяй, уводзячых іх у склад бюро ЮП.

Неабходна пры АПА камітэтаў партыі арганізаваць групы таварышоў, якія могуць у даступнай і захапляючай дзяцей форме весьці гутаркі на бягучыя палітычныя тэмы з піянэрамі, аб гэраізьме рэвалюцыйнай барацьбы і г. д.

Неабходна зрабіць так, каб жанарганізатар больш удзяляў увагі піянэрскаму атраду, прыцягваў бы ўвагу бацькоў, асабліва жанчын, навокал работы сярод дзяцей.

Неабходна, каб партыя ва ўсіх арганізацыях і перш за ўсё ў самім камсамоле дапамагла «рашуча зламіць чыноўнічыя, бюракратычныя адносіны да піянэрскай працы, як дробнай справы, як да дзіцячай працы“.

Асноўным-жа зьяўляюцца сталыя, неаслабныя, чулыя адносіны да работы юных піянэраў з боку ўсіх партячэек.

Задача партячэйкі перш за ўсё—правесьці работу па прыцягненьню грамадзкай увагі да работы піянэрскага атраду.

Грамадзка-карысныя справы,—цэнтральны стрыжань усёй работы піянэрскага атраду. Ці-ж не патрабуецца дапамога піянэрам у адшуканьні грамадзка-карысных спраў? Дагаворавасьць з грамадзкімі арганізацыямі, з якімі належыць зьвязацца пры правядзеньні гэтых спраў. Піянэрам патрабуецца дапамагчы абраць пасільныя грамадзка-карысныя справы, якія цікавілі-б дзяцей і давалі-б выхаваўчыя вынікі. Дапамога партячэйкі ў гэтым пытаньні вельмі каштоўна.

Возьмем пастаноўку працоўнага выхаваньня піянэраў,—гэты важнейшы элемэнт камуністычнага выхаваньня ў атрадзе, школе, да гэтага часу амаль адсутнічае і, галоўным чынам, у сувязі з матар'яльнымі недахопамі, адсутнічаньнем кіраўнікоў. Але ў практыцы работы было ня мала выпадкаў, калі з дапамогаю членаў партыі ўдавалася знайсьці элемэнтарныя абсталяваньні ў самым прадпрыёмстве (варстакі, ціскі, інструманты), а таксама прыцягнуць інструктара, у выніках утвараліся майстэрні і практычныя заняткі ў іх былі ня дрэнныя. Ці-ж тут ня відаць канкрэтнай дапамогі партячэйкі?

Вельмі важна, каб на піянэрскія зборы прыходзілі рабочыя, партыйцы, якія прынялі ўдзел у барацьбе і расказалі-б аб перажытым дзецям. Вельмі важна, каб у сваіх гутарках старыя рабочыя, партыйцы разбудзілі-б у дзецях любоў і ўважэньне да лепшых рэвалюцыйных традыцый рабочае клясы і працоўнага сялянства, да суровай барацьбы бальшавіцкай партыі і гэтым запалілі-б у дзецях гарачае імкненьне ўпарта працаваць разам з сваімі таварышамі над выкананьнем законаў юных піянэраў, у якіх заключаюцца заветы Ільліча. Ці-ж парт. ячэйка ня можа быць арганізатарам гэтых жывых гутарак, расказаў у атрадзе?

Высьвятленьне з пункту погляду лініі нашай партыі грамадзка-палітычных пытаньняў (пяцігодка, гаспадарчыя цяжкасьці і г. д.) у піянэратрадзе, у дзіцячым асяродзьдзі мае вялікае палітычнае, выхаваўчае значэньне. Ці-ж партячэйка ня можа арганізаваць свачасовае і правільнае асьвятленьне гэтага пытаньня сярод піянэраў і дзяцей? Ці партыйная ячэйка не павінна весьці адказнасьць за скрыўленьне лініі ў камуністычным выхаваньні дзяцей?

Выключна важнае значэньне ўва ўсёй сыстэме піянэрскага руху мае важаты, і падбор іх зараз павінен адбывацца пры непасрэдным удзеле партыйнай ячэйкі. Гэта яшчэ таму, што ёсьць выпадкі засоранасьці сярод важатых атрадаў варожымі элемэнтамі, а таксама і скрыўленьне сярод іх лініі камуністычнага выхаваньня дзяцей. Ці-ж партячэйка ня можа і не павінна дапамагчы камсамолу ў падборы важатых з рабочых, батракоў, беднякоў найбольш падрыхтаваных, ідэалёгічна-праверапых?

Належыць застанавіцца на адносінах некаторай часткі партыйцаў да піянэрскай арганізацыі. Часта старэйшыя таварышы глядзяць на піянэрскую арганізацыю, як на дзіцячую забаву, на рабячаства, а не як на палітычную арганізацыю, маючай сваёй асноўнай мэтай выхаваньне падрастаючага пакаленьня, будаўнікоў сацыялізму. Бывае і так, што партячэйка адмаўляецца самастойна заслухоўваць даклады аб рабоце атрада і вынасіць практычныя прапановы, кажучы, што кіраўніцтва піянэрамі—справа выключна аднаго камсамолу. Зусім ня так. Партячэйкі павінны паклапаціцца аб тым, каб партыйная маса ўявіла сабе асновы сутнасьці і зьместу работы піянэрскай арганізацыі, каб усе партыйцы ведалі чым дыша піянэр у атрадзе, чым жыве ўся дзіцячая маса на данай фабрыцы і вёсцы. Партячэйка павінна прыслухоўвацца да дзіцячых патрабаваньняў і дапамагчы весьці выхаваўчую работу, заслухоўваючы час ад часу на бюро альбо сходзе асноўныя пытаньні работы сярод дзяцей у канкрэтных умовах.

Пару слоў аб дзяцях камуністых. Неабходна дабіцца таго, каб самі члены партыі больш удзялялі ўвагі выхаваньню сваіх дзяцей.

Усё прыведзенае яскрава даказвае аб тым, што **парт. ячэйкі маюць усё магчымае для палепшаньня партыйнага кіраўніцтва піянэрскімі арганізацыямі.** Мэтазгодна, каб у партыйных ячэйках былі вылучаны працаздольныя аўтарытэтныя партыйцы ў якасьці парт. прымацаваных да піянэрскіх атрадаў, якія цікавіліся-б работай сярод дзяцей, якія адчувалі-бы на сабе партыйную адказнасьць за даручаную ім работу. Парт. ячэйцы не патрэбна асабліва разьменьвацца на дробязі і дапамагаць там, дзе піянэры могуць абыйсьціся самастойна. Не камандаваць, а даказваць. У гэтым залог посьпеха ў рабоце старэйшых сярод дзяцей.

Кіраўніцтва партячэек будзе мець тым большыя посьпехі, чым лепш будзе кіраўніцтва з боку парт. камітэтаў.

Партыйныя камітэты, акрамя ажыцьцяўленьня свайго кіраўніцтва над камітэтам камсамолу, могуць праводзіць спэцыяльныя нарады парт. прымацаваных да піянэрскіх атрадаў, дапамагчы ім лепш уявіць пытаньні работы, аказаць практычную падтрымку, выявіць праз іх дзіцячыя запатрабаваньні, настроі і г. д. Пытаньні камуністычнага выхаваньня піянэраў і дзяцей павінны абгаварвацца на пленумах камітэтаў партыі.

Наогул, **справа выхаваньня падрастаючага пакаленьня павінна па праву заняць і зойме непараўнаўча большае мейсца ў рабоце партыі.**

Узмацненьне парткіраўніцтва піянэрскім рухам ёсьць лепшая гарантыя далейшых посьпехаў на фронце камуністычнага выхаваньня дзяцей, за ахову іх ад варожых пралетарыяту ўплываў.

Узмацненьне парткіраўніцтва ўсёй масы партыйных ячэек піянэратрадамі ёсьць лепшы падарунак піянэрскаму зьлёту.

Л. Рывін.

НА ДАПАМОГУ КАМСАМОЛУ у справе камуністычнага выхаваньня дзяцей.

ЧАГО МЫ ПАТРАБУЕМ?

АД ПРАФСАЮЗАЎ.

[illegible]

АД ВЫШЭЙШАГА САВЕТУ НАРОДНАЙ ГАСПАДАРКІ БЕЛАРУСІ.

[illegible]

...піянэрам на вытворчасьці.

4. Прыняць меры для шырокай папулярызацыі 5-х годкі прамысловасьці піянэраў і дзяцей праз Усебеларускую выстаўку на зьлёце і выпуск сумесна з Наркамасьветы кніжачкі, якая растлумачвала-б у зразумелай для дзяцей форме 5-х годку.

АД НАРКАМАСЬВЕТЫ.

У інтарэсах усіх піянэраў, школьнікаў перад НКАсьветы высоўваем наступнае:

1. Арганізаваць і ўключыць у каштарыс у кожным акруговым асяродку дзіцячы клюб, забясьпечыўшы іх адпаведным абсталяваньнем для майстэрняў і гурткоў.

2. На працягу бліжэйшых год арганізаваць у кожным прамысловым раёне ня менш, чым па аднэй фабзавсямёхгодцы, [illegible]

[illegible]

...ніцтвы і гульні ў часе Усебеларускага зьлёту і аддзел фізкультурнай працы на Усебеларускай выстаўцы.

АД ЦВК І СНК БССР.

Ва ўмовах абвастрэньня клясавай барацьбы ў краіне, уздыму палітычнай актыўнасьці ўсіх працоўных, а таксама і дзяцей, увага да дзяцей працоўных павінна быць павялічана з боку ўсёй грамадзкасьці, асабліва Саветаў. Мы просім ЦВК:

1. Праверыць выкананьне саветамі тых запатрабаваньняў, якія былі высунуты і прыняты ў дзіцячых наказах у часе апошніх перавыбараў Саветаў, і наколькі прыцягнуты шырокія масы працоўных да іх выкананьня.

2. Вылучыць у культсэкцыях саветаў таварышоў, якія займаліся-б пытаньнем працы сярод піянэраў і неарганізаваных дзяцей і бяспрытульных.

[illegible]

АД НАРКАМЗЕМУ БЕЛАРУСІ.

[illegible]

АД БЕЛДЗЯРЖВЫДАВЕЦТВА.

[illegible]

АД ЦЭНТРАЛЬНАГА САВЕТУ ТДА-АВІЯХІМУ.

[illegible]

...вайсковай прапаганды для дзяцей, вылучыўшы дзеля гэтага спэцыяльных таварышаў і асобныя дні.

4. Узяць на сябе абавязак арганізацыі сталых курсаў пры Саветах ТДА-Авіяхіму па падрыхтоўцы з старэйшых піянэраў кіраўнікоў па мадэлізму, сувязі і інш.

4. Выдаць сэрыю дзіцячых кніжак па вайсковаму выхаваньню піянэраў і дзяцей.

Камітэт садзейнічаньня Усебеларускаму зьлёту піянэраў:

Вык. абавязкі Старшыні камітэту ІГНАТОЎСКІ.

Нам. Старшыні ЦБЮП пры ЦК ЛКСМБ РЫВІН.

(КАНЕЦ БУДЗЕ).

ХРОНІКА.

На выстаўцы працы піянэраў.

Выстаўка прац піянэраў Кастрычнікаўскага і Фрунзаўскага р. працавала 4 дні. За гэты час выстаўку наведвала звыш 1000 чалавек, галоўным чынам дарослыя рабочыя.

На выстаўцы былі экспанаты зробленыя выключна піянэрамі.

У кнізе водгукаў напісана 50 заключэньняў, [illegible]

Двухтыднёвік фізкультуры.

[illegible]

Індывідуальныя спаборніцтвы па фізкультуры.

[illegible]

Чарговы водпуск Наркому Гандлю т. Бэнэку.

[illegible]

На 7-гадзінны рабочы дзень.

Згодна вестак ЦП саюзу Харчавікоў, Віцебская махорачная ф-ка „Смычка" будзе пераведзена на 7-гадзінны рабочы дзень. Пераводу падлягаюць усе аддзяленьні ф-кі.

ВСНГ Бел, мае на ўвазе ў 1929-30 г. перавесьці на 7 гадзінны рабочы дзень 10 існуючых прадпрыемстваў і 6 новых фабрык і заводаў. Ужо распачалася праца па пераводу на 7 гадзінны рабочы дзень Дняпроўскай мануфактуры. У бліжэйшыя месяцы будуць пераведзены яшчэ 4 прадпрыемствы.

Напярэдадні навучальнага году.

За апошніх 5 дзён у БДУ пададзена заяў на мэдфак—263, пэдфак—314, прав-гас—138 і хімфак—133.

У Сельска-Гаспадарчую Акадэмію пададзена 449 заяў, у Вэтэрынарны Інстытут—136 заяў.

Пабудова школ фабзавуча.

ВСНГ Беларусі адпусьціў 100 тысяч рублёў на пабудову памяшканьня для школы фабрычна-заводзкага вучнёўства пры скураным заводзе „Бальшавік". Спэцыяльны будынак для школы фабзавуча сёлета будуецца пры Бабруйскім дрэваапрацовачным камбінаце.

Пашырэньне сеткі прафтэхкурсаў.

У сучасны момант пры прадпрыемствах рэспубліканскай прамысловасьці існуе 12 прафтэхнічных курсаў для навучаньня броні.

У наступным гаспадарчым годзе будзе адчынена яшчэ 9 прафтэхкурсаў пры розных фабрыках і заводах.

Саюз Савгандльслужачых на дапамогу вёсцы.

Пры ЦП саюзу Савгандльслужачых арганізоўваецца аддзел па працы на вёсцы. Акрамя таго, пры 2 МК г. Менску (НКФ, Дзяржгандль) арганізоўваюцца вясковыя камісіі для вядзеньня сталай работы у дапамогі вёсцы.

У бліжэйшы час на пасяджэньні Прэзыдыуму ЦП Саюзу будзе заслухана справаздача з РГК аб удзеле ў правядзеньні пляну хлебазагатовак і асеньняй пасеўнай кампаніі.

20.000 рублёў—на карысьць палітвязьням.

Па дадзеных вестках з раёнаў, усяго ў час першамайскіх збораў дапамогі палітвязьням—па Менскай акрузе сабрана 20833 рублі.

Грошы перадаюцца ў ЦК МОПР'у.

Замацуем сувязь з чырвонымі лётнікамі.

Усе каманды ТДА-авіяхіму у нядзелю 11 жніўня паладжваюць масавую экскурсію на велядром, для азнаямленьня з авіятэхнікай, пабудовай аэраплянаў і г. д.

Увечары у памяшканьні клюбу ім. К. Маркса—вечар спайкі Менскіх ТСА-авіяхімаўцаў з чырвонымі лётнікамі.

3000 чал. праз дом адпачынку.

Летні сэзон у Ждановіцкім доме адпачынку заканчваецца 25 верасьня. За летні час праз дом адпачынку будзе прапушчана звыш 3000 чалавек.

Ужо распачата праца па абсталяваньню зімовага дому адпачынку. Зімовы сэзон распачнецца ў сьнежні.

Новыя электрастанцыі.

Гэтай восеньню будуць пушчаны 4 новых электрастанцыі ў Парычах, Амсьціслаўлі, Бялынічах і Тураве. Гэтыя электрастанцыі дадуць электрычнае асьвятленьне ў акольныя вёскі і саўгасы.

Курсы для мэдпэрсаналю лекавых устаноў БССР.

У наступным годзе будуць адчынены каротка-тэрміновыя курсы ўдасканаленьня вучастковых зубных урачоў на 30 асоб., курсы фармацэўтаў на 60 асоб, і курсы па ахове мацярынства і дзяцей.

На курсы будзе адпушчана 28.000 рублёў.

Бесперарыўны тыдзень працы ў папяровай прамысловасьці.

З пераходам Сураскай картоннай фабрыкі імя Вароўскага з 28 ліпеня ўся Беларуская папяровая прамысловасьць фактычна ўжо перайшла на бесперарыўны тыдзень працы.

ЦТС—Кіраўніцтва СНК.

Цэнтральная тарфяная станцыя з 1-га кастрычніка бягучага году пераходзіць пад кіраўніцтва Навукова - Дасьледчага Інстытуту пры СНК БССР. Пры НКЗ застаецца толькі вучотна-статыстычная частка станцыі.

Прыезд Каўкаскае дэлегацыі ў БССР дзеля агляду працы яўрэйскіх калгасаў.

У БССР прыяжджае дэлегацыя каўкаскіх рабочых у колькасьці 25 асоб дзеля агляду працы яўрэйскіх калгасаў.

Абсьледаваньне Міханавіцкага балота.

У хуткім часе будзе закончана дасьледчая праца навуковага досьледу Міханавіцкага балота, дзе вывучаюцца памеры тэхнічных асаблівасьцяў торфу.

Пачынаецца справаздачная кампанія страхкасы.

З сёньняшняга дню распачынаецца справаздачная кампанія Менскай страхкасы. Кампанія працягнецца да 1 верасьня і за гэты час будзе праведзена да 70 сходаў на фабрыках, заводах і саюзах Менску.

Вайсковыя кіоскі.

Вайсковы аддзел Белдзяржвыдавецтва РСФСР адчыняе ў кожным раёне ўсіх акруг кіоскі ТДА-авіяхіму.

Кіоскі маюць на мэце распаўсюджваць вайсковую літаратуру сярод шырокіх колаў працоўных.

С У Д.

Бацька і сынок—хабарнікі.

У Барысаве маланкай праляцела, што ў камгасе служа загадчыкам зямельнай часткі спэц Іван Францавіч Папкоўскі, а ў Папкоўскага ёсьць сынок Яўген—правая рука бацькі і ад'ютант па хабарніцтву.

Ведалі аб гэтым ня толькі Барысаўскія жыхары, але і Абрам Брыль з вёскі Перасьцен Барысаўскага раёну,-які жадаў пабудаваць у Барысаве на цэнтральнай вуліцы ўласны дом. Ды чаму было ня ведаць Папкоўскіх калі пра іх на кожнай вуліцы і завулках званілі, як у царкоўныя званы.

Сын Івана Францавіча Яўген пэўных заняткаў ня маў але гэта яшчэ не гаворыць што ён сапраўды нічога не рабіў. Яўген хадзіў па гораду ў прыгожым касьцюме, наглядаў, як бацька будуе дом у 8000 р. —ён усім і кожнаму даказваў, што мець у горадзе ўласны дом ды кавалачак гароду—гэта клад. Часамі Яўген заходзіў да бацькі ў габінэт і там яго інфармiраваў аб кліентах, якія жадаюць атрымаць пляцы пад пабудову, а бацька ў сваю чаргу паказаў сыну плян гарадзкіх вуліц з паказаньнем тых пляцоў, якія можна атрымаць у першую чаргу пад пабудову але за хабар.

Калі грамадз.Абраму Брыну трэба было атрымаць вучастак зямлі пад пабудову дома, ён падаў у камгас заяву, але заява доўга ляжала бяз руху, нават згубілася пакуль ён праз Яўгена ня даў Папкоўскаму 250 руб., а калі гэтыя грошы Папкоўскі атрымаў вучастак зямлі быў дан Брыну на цэнтральнай вуліцы. Меер Гольфанд таксама задумаў будавацца: даў Яўгену 100 р., а на 300 руб. выдаў вексалі. А калі іх выплаціў у той-жа дзень атрымаў дакумант на вучастак зямлі.

Бацька і сынок не ōбцясьняліся браць хабары ня толькі грашыма, але і прадуктамі: маслам, салам і чым толькі пажадана, пры чым беднякам рабілася належная скідка напрыклад: з удавы Лесаўскай Папкоўскія ўзялі 10 р., Язэпа Бабіцкага 100 р., Сафонава 25 р., Цімаховіча—50 р.

На пабудову ўласнага дому Папкоўскія забіралі сэквэстрыраваны лясьнікамі лес, а ад арцелі па выпрацоўкі цэглы Папкоўскія атрымалі належную колькасьць цэглы, якая патрэбавалася на пабудову дома.

Характэрна адзначыць, што калі рабочыя падавалі заявы аб прадстаўленьні ім вучасткаў зямлі, гэтыя заявы звычайна губіліся, ці па фармальных прычынах, Папкоўскім адхіляліся. Калі-ж заява была ад саліднага чалавека з салідным дадаткам усе фармальныя прычыны зьнікалі бяз сьледу і заявы ўпрыгожваліся спрыяючымі рэзалюцыямі і дазваламі.

„Дружна жылі бацька і сынок Папкоўскія ўзгаднёна працавалі і бяз усякіх прынцыповых спрэчак рабілі цёмныя справы, лавілі рыбу ў мутнай вадзе будавалі ўласны домік так каштоўнасьцю ў 8000-9000 руб.

Але ўсяму бывае канец, людзкія чуткі сталі фактам сапраўднасьці. Папкоўскія, а разам з імі селі на лаўку падсудных і тыя, хто даваў хабар.

Справу разглядала выязная сэсія Менскага акруговага суду ў г. Барысаве, які прыгаварыў: Янку Францава і сына яго Яўгена Янкава Папкоўскіх па пяці год зьняволеньня з суровым адмежаваньнем і пазбаўленьням у правох на тры гады. Абрама Брына на шэсьць месяцаў зьняволеньня бяз дапасаваньня амністыі. Лесоўскую Яўгеню, Гельфанда Меера Саронава Сяргея, Бабіцкага Язэпа і Цімаховіча Петру—на шэсьць месяцаў зьняволеньня з вызваленьнем іх ад пакараньня па амністыі.

Вярхоўны суд прысуд гэты зацьвердзіў.

Д. Кастроў.

КІНО „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА".

„ЛЭСЯ".

Матэрыял грамадзянскае вайны ня раз ужо быў скарыстаны літаратураю, тэатрам музыкаю і кіно з розным посьпехам. Есьць таксама ня мала і правалаў на гэтым матарыяле. Адным з цяжэйшых правалаў ёсьць, бясспрэчна, „Лэся". Фальшывы з пачатку да канца, гэты фільм дзівіць абсалютным няведаньнем аўтараў тых падзей, якія яны трактуюць. Дзе відана (каб узаемаадносіны украінскіх, таксама як і беларускіх) сялян з акупантамі-белапалякамі круціліся навакол рыбнае лоўлі і паляваньня на дзікаў? Дзе відана, каб сяляне забаўлялі „сваіх" паноў скокамі (якая ідылія!..) для таго, каб вызваліць свайго арыштаванага сябра? Навакол рыбы і дзікаў складаліся ўзаемаадносіны з акупантамі, а на глебе ўсяго сяляненьня сацыяльных, эканамічных і нацыянальных момантаў. Звузіць гэта так, як зрабілі аўтары, гэта значыць—зусім апаганіць вялікую і ўпартую барацьбу, якую вялі працоўныя масы з панамі-эксплёататарамі...

На панска-польскі прыгнёт сялянін ведаў адзін адказ: са стрэльбаю, адрэзам—у лес, каб разам з такімі-ж сотнямі бяздомных выгнанцаў з родных хат і нівы гнаць прэч белапольскія банды. А ў фільму... вячорка, на якую запрашаюцца гвалтаўнікі і ў захапленьні ад добрых скокаў і прыгожых дзяўчат зусім забываюцца, дзе яны і хто яны...

Нарэшце, яшчэ адзін момант. Што за таямнічыя лекі паранёнага Васіля ў хаце яго старэнькай маткі, у той час, калі нам трэба змагацца з розным знахарствам? Ці ня лепей было зусім кінуць хворага на волю лёсу, каб сам ачуняў? І, апошняе, калі-ж кіно-арганізацыі стануць больш пераборлівымі ў пытаньнях пракату?

Габ.

СПРАВАЧНЫ АДДЗЕЛ.

КАТЫРОЎКА ПАЗЫК НА 9-га ЖНІЎНЯ 1929 г.

	Куп.	Прад.
1 6 проц. выйгр. паз.	4.85	—
Бяспроц. выйгр. паз. 26 г.	128.25	130.25
Выйгр. пазыка 1929 г.	100.95	101.35
10 проц. выйгр. пазыка 1927 г.	26.23	26.33
3-я сялянск. выйгр. паз. 1927 г.	5.00,5	—
Дзярж. паз. узм. сял. гас.	10.62	10.67
1 выйг. паз. індустр. 27 г.	25.87	25.97
2 „ „ „ проц.	26.60,5	26.70,5
„ „ „ „ 6-проц.	25.50	25.60
ІІ проц. дзярж. паз. 28 г.	104.83	104.88
12 проц. рэнтная пазыка 1927 г.	102.28	—

Апавяшчэньні

— Бібліятэка Саюзу Сельгасьлесрабочых пры Цэнтральным Доме Спэцыялістых Сельскае Гаспадаркі зноў адчынена—па панядзелках, чацьвергах і суботах з 6-ці да 9-ці гадзін увечары. Пры бібліятэцы мяецца чытальня.

Абавязак чытачоў—абмяніць ці зьвярнуць узятыя кніжкі.

Экскурсія на раку Арэсу і Калфонд Мар'іна.

Дзеля азнаямленьня студэнтаў Гідратэхнічнага аддзяленьня Менскага Дзяржаўнага Палітэхнікуму з буйнымі мэханізаванымі гідратэхнічнымі работамі, Народны Камісарыят Земляробства БССР, па дагаворанасьці з Палітэхнікумам, робіць 20 і 21 жніўня экскурсію на раку Арэсу і Калфонд Мар'іна.

Збор усіх студэнтаў IV курса вызначан на 19-е жніўня на ст. Урэчча, Зах. чыг., адкуль групамі на падводах яны накіроўваюцца праз м. Любань на месца агляду работ.

Іх пэнсія на гэты час захоўваецца і праезд аплачвае Акрза, у якім зараз працуе практыкант.

Экскурсія абавязкова для ўсіх студэнтаў IV курсу.

Дырэктар П-му К. Станкевіч.

САД АСЬВЕТЫ.

Сёньня кіно „Чалавек з лесу" пач. у 9 г. 30 хв. в.

Часова выкон. абавязкі адказнага рэдактара П. ШАСТАКОЎ.

ТЭАТР—КІНО

БЕЛДЗЯРЖТЭАТР.
ГАСТРОЛІ МУЗЫЧНАЙ КАМЭДЫІ
Пятніца 9-га жніўня
„Подвязка Борджиа" у 3-х дзеях КАЛЬМАНА.
ПАЧАТАК А 9-Й ГАДЗІНЕ.

КІНО-ТЭАТР „КУЛЬТУРА",
З аўторка, 6 жніўня
„Х А Б У"
Кіно-аповесьць у 6 частках
Пачатак а 8 гадз.

КІНО-САД «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА» Савецкая № 71.
З аўторка, 6 жніўня.
Новы мастацкі —) фільм (— „Л Е С Я".
Штодня 2 сэансы, пачатак: 1-га—9 г. 15 х. 2-га—10 г. 45 х.
Каса а 7 гадз.

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».
З прычыны вялікага посьпеху яшчэ 3 дні 9, 10 і 11 жніўня.
Грандыёзны мастацкі баявік
„ТАНКРЭД І КЛЕРЫНДА"

КІНО ПРАЛЕТАРЫ
„СУПРАЦІЎНІЦЫ"
Бытавая драма ў 7 частках
пачатак а 7 з палов. гадз., каса а 6 г.

Беларуск. Дзяржаўн. Выдавецтву патрэбны для зьдзельнай работы
СТЫЛІСТЫЧНЫЯ РЭДАКТАРЫ,
якія дасканала-б ведалі беларускую мову.
Аплата ад 7 да 10 р. за аркуш.

Наркамгандаль БССР падае да агульнага ведама,
што ім 5-га жніўня 1929 г. унесен у другі разьдзел гандлёвага рэестру СССР (па БССР) пад № 38 торг пад назвай
„Праэктна-Тэхнічнае Бюро пры ВСНГ БССР".
СТАТУТ ПАКАЗАНАГА ТОРГУ ЗАЦЬВЕРДЖАН У ПРЭЗЫДЫУМЕ ВСНГ БССР ЗА 6 ЛІПЕНЯ 1929 Г.
Месца знаходжаньня кіраўніцтва—г. Менск.
МЭТЫ ДЗЕЙНАСЬЦІ—распрацоўка і складаньне праэктаў, каштарысаў, чэрцяжоў і інш. працы па прамысловаму, жыльлёваму і камунальнаму будаўніцтву.
СТАТУТНЫ КАПІТАЛ—20.000 р.
Сакратар Наркамгандлю БССР ПАПЛАЎСКІ.

Беларускае Дзяржаўнае Выдавецтва
„КНІГА—ПОШТАЙ"
КНІГА—ПОШТАЙ ВЫКОНВАЕ ЗАКАЗЫ
на ЛЮБУЮ КНІЖКУ беларускую, расійскую, польскую, яўрэйскую, літоўскую і латыскую.
Заказы да 1 рубля выконваюцца па атрыманьні ўсяго кошту заказу. Звыш 1 рубля—па атрыманьні задатку ў разьмеры ня менш 25 працантаў.
ВЫШАЎ З ДРУКУ і высылаецца па першаму запатрабаваньню дармова бюлетэнь выданьня Бел. Дз. Выдавецтва.
Заказы і перапіску пасылайце па адрасу: Менск, Кніга-Поштай БДВ, Пляц Волі, 5, тэл. № 5-63.

ЗГУБЛЕНЫ:

— Атэстат аб сканчэньні Барысаўск. Пэдтэхнікума Жукоўскага А. І., кв. 840.

— Вайсковае пасьведчаньне аб зьняцьці з вучоту Розава Х. Х., выд. Сьмілавіцкім РВК, кв. 843.

— Пасьведчаньне аб нараджэньні Каханоўскага Б. І., выд, Рэчыцкім РВК, кв. 492п.

— Вучотна-вайсковая кніжка нараджд. 1904 г. Чарнейка Е. Ф., выд. Гомельскім акрваенкаматам, кв. 192п

— Чырвонаарм. кніжка Кацура В. А., выд. 80 стр. палком, кв. 492п.

— Асабовае пасьведчаньне, выд. Рэчыцкім РВК, 2) асабова вучотна вайсковая кніжка нарадж. 1891 г., выд. Рэчыцкім ваенкаматам на імя Кірнічнікава І. Б., кв. 492п.

— Дзьве вучотна конск. карт. Трацеўскай А. А., выд. Рэчыцкім РВК, кв. 492п.

— Пасьведчаньне аб нараджэньні Шэўцава Н. П., выд. Рэчыцкім РВК, кв. 492п.

— Асабова вучотна вайсковая кніжка нарадж. 1900 г., выд. Рэчыцкім РВК, 2) кандыд. карт. ВКП(б)Б за № 21954, выд. Рэчыцкім райкомам на імя Раманюга П. П., кв. 492п.

Пухавіцкі с-савет наступным апавяшчае што гр-н м. Пухавіч Менскай акругі. Пархімовіч Міхась Браніславаў падаў заяву аб зьмене свайго імя „Міхась" на „Эдмунд".

Асоб маючых якія-небудзь прэтэнзіі просьба паведаміць у Пухавіцкі с-савет.

— Вучотна-конская кніжка Мовіча А., кв. 481 п.

— Вучотна-конская кніжка Будніка С. Н., кв. 481 п.

— Вучотна-конская кніжка Ралейна В. П., кв. 481 п.

— Вучотна-конская кніжка Моніча І.В., кв. 481 п.

— Вучотна-конская кніжка Хаецкага І. К., кв. 481 п.

— Вучотна-конская кніжка Дыка С. І., кв. 481 п.

— Вучотна-конская кніжка Маласая Н. М., кв. 481 п.

— Дапрызыўная кніжка Ксеневіча М, Ю., выд. Чэрвенск. вайсковым сталом, кв. 488п.

— Вучотна - конская карт. Войцыка Н. Д., выд. Чэрвенск вайсков. сталом, кв.489 п.

— Вучотна-вайсковая кніжка Барысенка М. А., выд. Б. Аўцюцеўск. ВВК, кв. 490 п.

— Сяброўская кніжка № 2182, выд. Мазырск. саюзам дрэваапрацоўн. і мэтрычн. выпісь, выд. Мазырск. аддз. Загса на імя Газмана Я. Р., кв. 491 п.

— Бюлетэнь а хваробе з 26-6-29 г. Талмачова Е. П., выд. фаб. завод. амбул., кв.492 п.

— Пасьведчаньне аб нараджэньні 1912 г. Шапіра Я. Е., выд. Рэчыцкім Загсам, кв. 492 п.

— Пасьведчаньне аб нараджэньні 1913 г. за № 40 Муха А. С., выд. Рэчыцкім Загсам, кв. 492п.

— Пасьведчаньне аб нараджэньні 1913 г. Капусьціна М. Х., выд. Рэчыцкім Загсам, кв. 492 п.

— Асабова-вучотна-вайсковая кніжка нарадж. 1905 г. Усс С, Н., выд. Рэчыцк. РВК, кв. 492 п.

— Асабова-вучотна-вайсковая кніжка, выд. Рэчыцкім РВК нарадж. 1902 г. 2) пасьведчаньне аб працы каваля, выд. 70-м кавпалком на імя Хаменка Т. М., кв. 492 п.

— Разьліковая кніжка, выд. Заводакіраўніцтвам ф-кі „Днепр", 2) бюлетэнь аб хваробе, выд, фаб. зав. амбулятор. на імя Кагановіча Ю. Е., кв. 492 п.

— Вучотна-конская карт. Філімоненка М., выд. Рэчыцкім РВК, кв. 492 п.

— Вучотна-конская карт. Шынгірэй З. Н., выд. Рэчыцкім РВК, кв. 492 п.

— Пасьведчаньне аб нараджэньні Мароза М. І., выд. Леўскім РВК, кв. 492 п.

Абавязковая пастанова № 35

МЕНСКАГА ГАРАДЗКОГА САВЕТУ РАБОЧЫХ, СЯЛЯНСКІХ І ЧЫРВОНААРМЕЙСКІХ ДЭПУТАТАЎ.

7 жніўня 1929 г.

Аб санітарных правілах.

Менскі Гарадзкі Савет Рабочых, Сялянскіх і Чырвонаармейскіх дэпутатаў **пастанаўляе:**

1. Зацьвердзіць абвяшчаемыя ніжэй правілы адчыненьня, пераводу і ўтрыманьня гасьцініц, заежджых дамоў, настаялых двароў, мэбляваных пакояў, цырулень, лазьняў, пральняў, хлебапякарань, булачных, кандзіцерскіх, асэнізацыйных абозаў, гандлёвых пляцоў і складаў, сталовак, рэстаранаў, піўных, чайных, каўбасных, прадпрыемстваў, якія вырабляюць прахладзіцельныя напіткі, марожанае і прадпрыемстваў прамысловага тыпу, якія вырабляюць харчовыя прадукты.

2. Абавязаць кожнае памянёнае ў п. 1 прадпрыемства: а) для адчыненьня альбо пераводу ў іншае памяшканьне атрымліваць папярэдня дазвол ад санагляду на права адчыненьня, альбо пераводу;

б) выконваць патрабаваньне санагляду адносна спраўленьня, альбо рамонту займаемага памяшканьня, у адпаведнасьці з запатрабаваньнямі санітарыі;

в) мець санітарную кніжку ўстаноўленага санаглядам узору, якую прад'яўляць санагляду, альбо міліцыі па запатрабаваньню апошніх;

г) вытвараць у тэрміны, устаноўленыя санаглядам, мэдыцынскія абгляды асоб занятых у прадпрыёмствах;

д) ня трымаць на працу асоб, не прайшоўшых папярэдняга мэдагляду;

е) не дапушчаць да працы асоб, хварэючых сухотай у адчыненай форме, скурна-вэнэрычнымі і іншымі заразьлівымі хваробамі;

ж) на відным месцы вывесіць публікуемыя ніжэй правілы ў частцы, якая датычыцца данага прадпрыёмства.

Увага: п. п. „г", „д", і «е» не распаўсюджваюцца на асоб, прымаемых у асабозы і для абслугоўваньня гандлёвых пляцоў.

3. Усе працуючыя ў вышэйпамянёных прадпрыёмствах у час працы павінны быць апрануты ў належную спэцвопратку, устаноўленую санаглядам.

4. Нагляд за выкананьнем гэтага ўскладаецца на санагляд і міліцыю.

5. Віноўныя ў нарушэньні гэтай абавязковай пастановы і далучаемых правілаў падлягаюць адказнасьці ў адміністрацыйным парадку—штрафу да 100 руб., альбо прымуспрацам да аднаго месяца, а прадпрыёмства могуць быць зачынены пастановай санагляду.

Увага: Правілы друкуюцца гарадзкім інспэктарам аховы здароўя асобнай брашурай.

Старшыня Менскага Гарадзкога Савету АКСЮЧЫЦ.

ЧВА Сэкратара ЭЙДЭЛЬМАН.

Галоўлітбел 585.

Менск, дзяржаўная друкарня